

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน

‘เฉลิมราชกุมารี’

อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
วันจันทร์ที่ ๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

ห้องสมุด ในทัศนะของข้าพเจ้า

...ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่างๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เรามีปัญญา วิเคราะห์ วิจัยจนให้รู้สิ่งที่ควรรู้อันชอบธรรมด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เราห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน หนังสือที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็กๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่างๆ แปลกๆ ใหม่ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหา รูปภาพ ให้เขาอ่าน ให้ความรู้ความบันเทิง เด็กๆจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ที่รอบรู้ มีธรรมะประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่สมควร...

พระราชนิพนธ์

ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เรื่อง ห้องสมุดในทรรศนะของข้าพเจ้า

คำนำ

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ในวันจันทร์ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการสนองต่อพระปณิธานของพระองค์ ที่ทรงส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวจังหวัดสระบุรีเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าแห่งนี้ได้

ภายในหนังสือประกอบด้วย พระราชประวัติ พระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี และเรื่องราวของจังหวัดสระบุรีในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจได้ส่วนหนึ่ง

ความสำเร็จของการก่อตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เกิดจากความน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของบุคคลต่าง ๆ อาทิ พระธรรมปิฎกเจ้าคณะจังหวัดสระบุรี เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี) นายวิเชียร พุฒิวิญญู (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี) ข้าราชการ หน่วยงาน องค์กร บริษัท ห้างร้านและประชาชนจังหวัดสระบุรี ที่ได้ร่วมกันสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาตกแต่ง ให้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการให้บริการ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี

สารบัญ

- พระราชประวัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๓
- การศึกษา ๑๑
- พระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ ๑๕
- พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ๓๓
- โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา ๓๔
- โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ๓๕
- โครงการแก้มลิงทะเลสาบบ้านหมอ ๓๖
- โครงการสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ๓๗
- ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ๓๘
- ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ๓๙
- พ่อแห่งแผ่นดินเยือนถิ่นสระบุรี ๔๖
- เล่าขานตำนานสระบุรี ๔๘
- สระบุรี เมืองพุทธบูชา ๔๙
- ผา ถ้ำ น้ำตก มรดกสระบุรี ๕๑
- สระบุรีประเพณีตรึงการตา ๕๔
- บรรณานุกรม ๕๘
- ภาคผนวก ๕๙

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เป็นพระราชธิดา ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราช สมภพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่ง อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรม หลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นผู้ถวายพระนามว่า “สมเด็จพระเจ้า ลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์”

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ในวโรกาสวันเฉลิม พระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระบรมราชโองการสถาปนาพระอิสริยยศกิติ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนา ดุลโสภาคย์ เเฉลิมพระนามตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏ ว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหจักรีสิรินธร

รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี” นับเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงพระองค์แรกที่ทรงดำรงฐานันดรศักดิ์ที่ “สยามบรมราชกุมารี” แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

พระองค์มีพระปรีชาสามารถในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอักษรศาสตร์และดนตรีไทย ซึ่งพระองค์ได้นำมาใช้ในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ

ให้การอุปถัมภ์ในด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศ จากพระราชกรณียกิจในด้านศิลปวัฒนธรรมนี้ พระองค์จึงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระสมัญญาว่า “เอกอัครราชูปถัมภก มรดกวัฒนธรรมไทย” และ “วิศิษฏ์ศิลปิน”

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา การพัฒนาสังคม โดยทรงมีโครงการในพระราชดำริส่วนพระองค์หลายหลากโครงการ ซึ่งโครงการในระยะเริ่มต้นนั้น มุ่งเน้นทางด้านการศึกษาแก้ปัญหาการขาดสารอาหารของเด็กในท้องถิ่นทุรกันดาร และพัฒนาไปสู่การให้ความสำคัญทางด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาราษฎร

การศึกษา

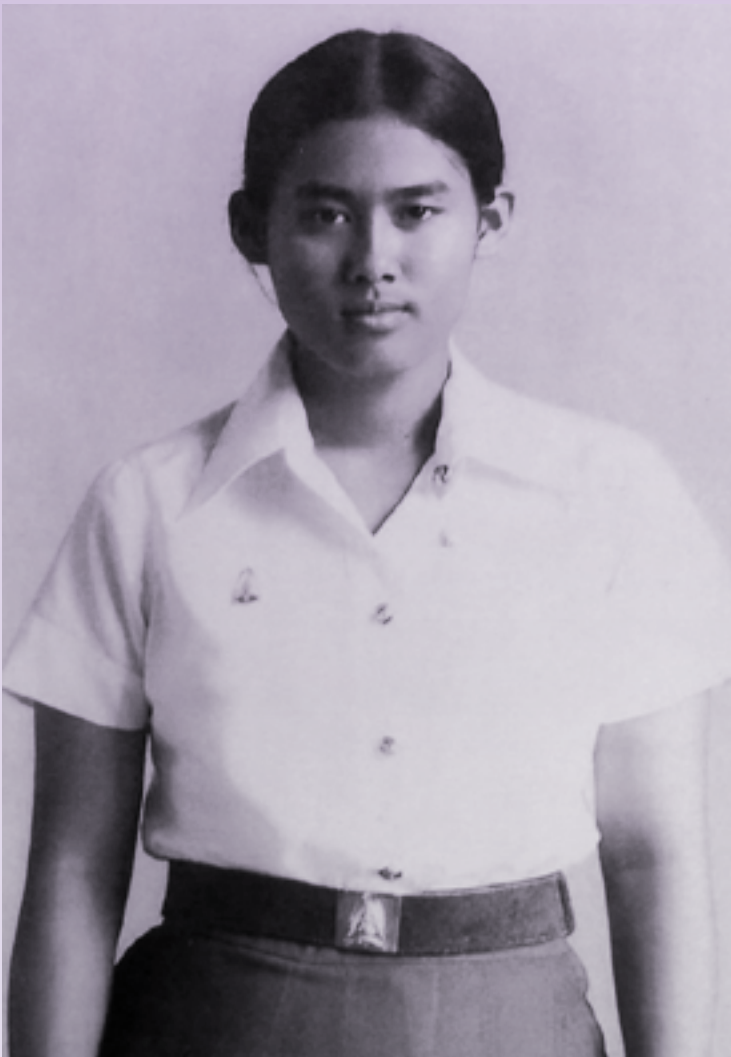

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ พระองค์ทรงเริ่มเข้ารับการศึกษาในระดับอนุบาลที่โรงเรียนจิตรลดาซึ่งตั้งอยู่ภายใน พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต และทรงศึกษาต่อในโรงเรียนจิตรลดาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็ทรงสอบได้ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแผนกศิลปะ ด้วยคะแนนสูงสุดของประเทศ

หลังจากนั้น พระองค์ทรงสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสามารถทำคะแนนสอบเอนทรานซ์เป็นอันดับ ๔ ของประเทศ ซึ่งถือเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์แรกที่ทรงเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พระองค์ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เหรียญทอง ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๘

พระองค์ทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านจารึกภาษาตะวันออก (ภาษาสันสกฤตและภาษาเขมร) ณ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร และสาขาภาษาบาลีและสันสกฤต จากภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างนั้น มีพระราชกรณียกิจมากจนทำให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทได้พร้อมกันทั้ง ๒ มหาวิทยาลัย พระองค์จึงตัดสินใจพระทัยเลือกทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้สำเร็จการศึกษาที่คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากรก่อน โดยทรงทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง” ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลังจากนั้นพระองค์ทรงทำวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท” ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระองค์ทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ณ คณะศึกษาศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และทรงเป็นนิสิตปริญญาการศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ รุ่นที่ ๔ พระองค์ทรงทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” เนื่องจากพระองค์ทรงตระหนักว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นมีปัญหา เพราะนักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียนภาษาไทย มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการเข้าใจและใช้ภาษาไม่เพียงพอ พระองค์จึงทรงนำเสนอวิธีการสอนภาษาไทยในลักษณะนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน และเป็นสื่อที่จะช่วยให้ครูสอนภาษาไทยได้ง่ายขึ้น พระองค์ทรงสอบผ่านวิทยานิพนธ์อย่างยอดเยี่ยม สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

—
พระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ
—

พระอัจฉริยภาพ ด้านการศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพระองค์ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ทรงเข้ารับราชการเป็นพระอาจารย์ประจำกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของพลตรียุทธศักดิ์ คล่องตรวจโรค ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในขณะนั้น ทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยและสังคมวิทยา พระองค์จึงทรงเป็น “ทูลกระหม่อมอาจารย์” สำหรับนักเรียนนายร้อยตั้งแต่นั้น

ต่อมาเมื่อมีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ และทรงได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์ส่วนการศึกษา ประจำโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙ และเป็นศาสตราจารย์ส่วนการศึกษา ประจำโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (อัตรacomพล) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นอกจากนี้ พระองค์ยังได้ทรงรับเชิญเป็นพระอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวครั้งแรกระหว่างวันที่ ๑๕-๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศลเป็นเงิน ๑๒ ล้านบาท จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเงินไปก่อสร้างเรือนนอนให้แก่โรงเรียนวัฒนธรรมเด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) ซึ่งอยู่ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปทางทิศเหนือประมาณ ๖๗ กิโลเมตร พระราชทานชื่อว่า “อาคารสิรินธร”

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ทรงพระราชดำริพระราชทานความช่วยเหลือราชอาณาจักรกัมพูชาในการก่อตั้งวิทยาลัยกำแพงเดียมเตียล ณ จังหวัดกำปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยพระราชทานเงินค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ และเสด็จฯ ไปทรงเปิดวิทยาลัยเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนแก่นักเรียนเพื่อให้มาศึกษาต่อในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พระองค์ทรงมีแนวความคิดจัดตั้งโครงการพัฒนานักอักษรศาสตร์รุ่นใหม่ขึ้น โดยความร่วมมือของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างนักอักษรศาสตร์ที่มีมุมมองและแนวคิดใหม่เพื่อเป็นกำลังของชาติ มีพระวิสัยทัศน์ก้าวไกลทรงสนับสนุนการช่วยเหลือ โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ให้เป็นโรงเรียนผลิตนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ สร้าง “องค์ความรู้” ให้แก่ประเทศไทย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดทรงรับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ไว้ในพระราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๙ หลายโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศ ได้เสด็จเยี่ยมและทรงดูงานห้องสมุดชั้นนำหลายแห่ง ซึ่งได้พระราชทานข้อแนะนำแก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และบรรณารักษ์ไทยในการนำความรู้ไปพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชน รวมทั้งห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีที่เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อขยายโอกาสให้ประชาชนในการพัฒนาการรู้หนังสือ นอกจากนี้ยังทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เสมอมา รวมทั้งได้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นประธานในโอกาสที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมสมาพันธ์สมาคมห้องสมุดนานาชาติ (IFLA) และมีพระราชดำรัสเปิดการประชุม IFLA ครั้งที่ ๖๕ ที่กรุงเทพมหานครในปี ค.ศ. ๑๙๙๙

พระราชดำริที่มีคุณูปการยิ่งต่อการศึกษา และการเสริมสร้างวัฒนธรรมของชาติอีกประการหนึ่งก็คือ การที่พระองค์ทรงแนะนำให้มีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิทยาการสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ ทรงเสนอแนะแนวพระราชดำริ เรื่องการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การส่งเสริมจัดตั้งวงดนตรีพื้นเมือง วงดนตรีไทย เพื่อให้เยาวชนได้ใกล้ชิดกับศิลปะดั้งเดิมที่สืบทอดมาจากมรดกภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย ด้วยเหตุนี้ เราจึงได้เห็นห้องสมุดที่มีคุณค่าเกิดขึ้นมากมาย เช่น ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติต่างๆ และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่มีอยู่หลายจังหวัดในประเทศไทย

นอกจากนี้ การดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการศึกษานอกโรงเรียน ถ้าท้องถิ่นใดยังไม่มีสถานศึกษาก็จะเข้าไปรวมกลุ่มเด็กในพื้นที่ แล้วจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนชุมชน ได้ดำเนินการในศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๒๘๐ แห่ง

พระอัจฉริยภาพ
ด้านภาษา

พระองค์ทรงมีความรู้ทางด้านภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาเขมร ทรงสามารถรับสั่งเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาจีน ทรงกำลังศึกษาภาษาเยอรมัน และภาษาละตินอีกด้วย ขณะที่ทรงพระเยาว์นั้น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงสอนภาษาไทยแก่พระราชโอรสและพระราชธิดา โดยทรงอ่านวรรณคดีเรื่องต่างๆ พระราชทาน และทรงให้พระองค์ทรงคัดบทกลอนต่าง ๆ หลายตอน ทำให้พระองค์โปรดวิชาภาษาไทยตั้งแต่นั้นมา นอกจากนี้ ยังทรงสนพระทัยในภาษาอังกฤษและภาษาบาลีด้วย

เมื่อพระองค์ทรงเข้าเรียนที่โรงเรียนจิตรลดา นั้น ทรงได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาบาลี ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส โดยภาษาไทยนั้น พระองค์ทรงเชี่ยวชาญทั้งด้านหลักภาษา วรรณคดี และศิลปะไทย เมื่อทรงจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พระองค์พอรู้แน่ว่าอย่างไรก็คงไม่ได้เรียนแผนกวิทยาศาสตร์ จึงพยายามหัดเรียนภาษาบาลี อ่านเขียนอักษรขอม เนื่องจากในสมัยนั้น ผู้ที่จะเรียนภาษาไทยให้กว้างขวาง ลึกซึ้ง จะต้องเรียนทั้งภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาเขมร

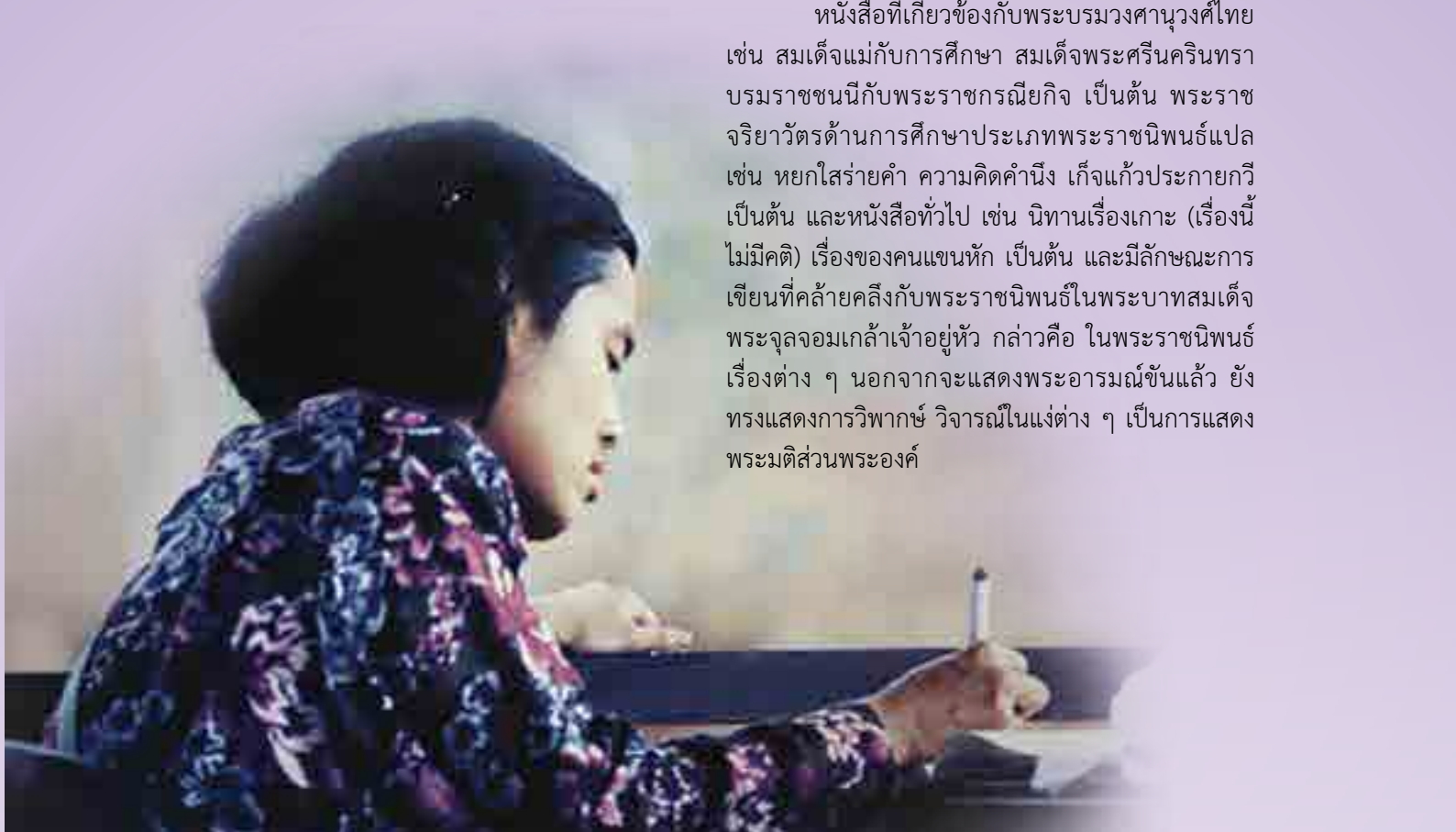
ซึ่งภาษาบาลีนั้น เป็นภาษาที่พระองค์สนพระทัยตั้งแต่ทรงพระเยาว์ แต่ได้เริ่มเรียนอย่างจริงจังในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเข้าพระทัยโครงสร้างและลักษณะทั่วไปของภาษาบาลีได้ นอกจากนี้ ยังทรงเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสแทนการเรียนเปียโน เนื่องจากมีพระราชประสงค์ที่จะอ่านหนังสือภาษาฝรั่งเศสที่มีอยู่ในตู้หนังสือมากกว่าการซ้อมเปียโน

เมื่อทรงเข้าศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น พระองค์ทรงเลือกเรียนสาขาประวัติศาสตร์เป็นวิชาเอก และวิชาภาษาไทย ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต เป็นวิชาโท ทำให้ทรงศึกษาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นสูงและละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งด้านภาษาและวรรณคดี ส่วนภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตนั้น ทรงศึกษาทั้งวิธีการแบบดั้งเดิมของไทยคือ แบบที่เรียนกันในพระอารามต่าง ๆ แบบภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นวิธีการแบบตะวันตก และเรียนตามวิธีการอินเดียโบราณเป็นพิเศษในระดับปริญญาโท ซึ่งรัฐบาลอินเดียได้ส่งศาสตราจารย์ ดร. สัตยพรต ศาสตรา มาถวายพระอักษรภาษาสันสกฤต โดยวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทของพระองค์ เรื่อง ทศบารมีโนพุทธศาสนาเถรวาท นั้น ยังได้รับการยกย่องจากมหาหมกุฎราชวิทยาลัยว่า เป็นวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถ ในภาษาบาลี พุทธวาระเป็นพิเศษ

พระปรีชาสามารถทางด้านภาษาของพระองค์นั้นเป็นที่ประจักษ์ จึงได้รับการทูลเกล้าถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางด้านภาษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

พระองค์โปรดการอ่านหนังสือและการเขียนมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ และด้วยพระปรีชาสามารถทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ร้อยแก้วและร้อยกรอง ดังนั้น จึงทรงพระราชนิพนธ์หนังสือประเภทต่าง ๆ ออกมามากกว่า ๑๐๐ เล่ม ซึ่งมีหลายหลากประเภททั้งสารคดีท่องเที่ยวเมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ เช่น เกล็ดหิมะในสายหมอก ทศนะจากอินเดีย มนต์รักทะเลใต้ เป็นต้น ประเภทวิชาการและประวัติศาสตร์ เช่น บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ กษัตริยานุสรณ์ เป็นต้น หนังสือสำหรับเด็ก เช่น แก้วจอมแก่น แก้วจอมชน เป็นต้น

หนังสือที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ไทย เช่น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับพระราชกรณียกิจ เป็นต้น พระราชจริยาวัตรด้านการศึกษาประเภทพระราชนิพนธ์แปล เช่น หยกใสร่ายคำ ความคิดคำนึง เก็จแก้วประกายกวี เป็นต้น และหนังสือทั่วไป เช่น นิทานเรื่องเกาะ (เรื่องนี้ไม่มีคดี) เรื่องของคนแขนหัก เป็นต้น และมีลักษณะการเขียนที่คล้ายคลึงกับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ ในพระราชนิพนธ์เรื่องต่าง ๆ นอกจากจะแสดงพระอารมณ์ขันแล้ว ยังทรงแสดงการวิพากษ์ วิวิจารณ์ในแง่ต่าง ๆ เป็นการแสดงพระมติส่วนพระองค์

นอกจากพระนาม “สิรินธร” แล้ว พระองค์ยังทรงใช้นามปากกาในการพระราชนิพนธ์หนังสืออีก ๔ พระนาม ได้แก่ “ก้อนหินก้อนกรวด” เป็นพระนามแฝงที่ทรงหมายถึง พระองค์และพระสหายสามารถแยกได้เป็น ก้อนหิน หมายถึง พระองค์เอง ส่วนก้อนกรวด หมายถึง กุณฐิกา ไกรฤกษ์ พระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “เราตัวโตเลยใช้ว่า ก้อนหิน หวานตัวเล็ก เลยใช้ว่า ก้อนกรวด รวมกันจึงเป็น ก้อนหิน-ก้อนกรวด” นามปากกานี้ ทรงใช้ครั้งเดียวตอนประพันธ์บทความ “เรื่องจากเมืองอิสราเอล” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐

“แว่นแก้ว” เป็นชื่อที่พระองค์ทรงตั้งขึ้นเอง ซึ่งพระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “ชื่อแว่นแก้วนี้ตั้งเอง เพราะตอนเด็ก ๆ ชื่อลูกแก้ว ตัวเองอยากชื่อแก้ว ทำไมถึงเปลี่ยนไปไม่รู้เหมือนกัน แล้วก็ชอบเพลงน้อยใจยา นางเอกชื่อ แว่นแก้ว” พระนามแฝง แว่นแก้วนี้ พระองค์เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อทรงพระราชนิพนธ์และทรงแปลเรื่องสำหรับเด็ก ได้แก่ แก้วจอมจน แก้วจอมแก่น และขบวนการนกกาขน

“หนูน้อย” พระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “เรามีชื่อเล่นที่เรียกกันในครอบครัวว่า น้อย เลยใช้นามแฝงว่า หนูน้อย” โดยพระองค์ทรงใช้เพียงครั้งเดียวในบทความเรื่อง “ป้อมที่รัก” ตีพิมพ์ในหนังสือ ๒๕ ปี จิตรลดา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และ “บันดาล” พระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “ใช้ว่า บันดาล เพราะคำนี้ผุดขึ้นมาในสมอง เลยใช้เป็นนามแฝง ไม่มีเหตุผลอะไรในการใช้ชื่อนี้เลย” ซึ่งพระองค์ทรงใช้ในงานแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ทรงทำให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖

นอกจากนี้ ยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงเป็นจำนวนมาก โดยบทเพลงที่ตั้งและนำมาขับร้องบ่อยครั้ง ได้แก่ เพลงส้มตำ รวมทั้ง ยังทรงประพันธ์คำร้องในบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่ เพลงรัก และ เพลงเมนูไข่

พระอัจฉริยภาพ ด้านดนตรี

พระองค์ทรงเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยผู้หนึ่ง โดยทรงเครื่องดนตรีไทยได้ทุกชนิด แต่ที่โปรดทรงอยู่ประจำ คือ ระนาด ซอ และฆ้องวง โดยเฉพาะระนาดเอก พระองค์ ทรงเริ่มหัดดนตรีไทย ในขณะที่ทรงศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ โรงเรียนจิตรลดา ทรงเลือกหัดซอด้วงเป็นเครื่องดนตรี ชิ้นแรก และได้ทรงดนตรีไทยในงานปิดภาคเรียนของโรงเรียน รวมทั้งงานวันคืนสู่เหย้าร่วมกับวงดนตรีจิตรลดาของโรงเรียน จิตรลดาด้วย

หลังจากที่ทรงเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระองค์ทรงเข้าร่วมชมรมดนตรีไทยของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะอักษรศาสตร์ โดยทรงเล่นซอด้วงเป็นหลัก และทรงเริ่มหัดเล่นเครื่องดนตรีไทยชิ้นอื่น ๆ ด้วย

ในขณะที่ทรงพระเยาว์ เครื่องดนตรีที่ทรงสนพระทัยนั้น ได้แก่ ระนาดเอก และซอสามสาย ซึ่งพระองค์ทรงเริ่มเรียนระนาดเอกอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ หลังจากการเสด็จทรงดนตรีไทย ณ บ้านปลายเนิน ซึ่งเป็นวังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจิตรเจริญ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยมี สิริชัยชาญ พักจำรูญ เป็นพระอาจารย์ ทรงเริ่มเรียนตั้งแต่การจับไม้ระนาด การตีระนาดแบบต่างๆ และทำที่ประทับขณะทรงระนาด และทรงเริ่มเรียนการตีระนาดตามแบบแผนโบราณกล่าวคือ เริ่มต้นด้วยเพลง ตันเพลงฉิ่งสามชั้น แล้วจึงทรงต่อเพลงอื่นๆ ตามมา ทรงทำการบ้านด้วยการไล่ระนาดทุกเช้า หลังจากบรรทมตื่นภายในห้องพระบรรทม จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๒๙ พระองค์จึงทรงบรรเลงระนาดเอกร่วมกับครูอาวุโสของวงการดนตรีไทยหลายท่านต่อหน้าสาธารณชนเป็นครั้งแรกในงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๑๗ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเพลงที่ทรงบรรเลง คือ เพลงนกขมิ้น (เถา)

นอกจากดนตรีไทยแล้ว พระองค์ยังทรงดนตรีสากลด้วย โดยทรงเริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่พระชนมายุ ๑๐ พรรษา แต่ได้ทรงเลิกเรียนหลังจากนั้น ๒ ปี และทรงฝึกเครื่องดนตรีสากล ประเภทเครื่องเป่า จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จนสามารถทรงทรมเปตนำวงดุริยางค์ในงานคอนเสิร์ตสายใจไทย และทรงระนาดฝรั่งนำวงดุริยางค์ในงานกาชาดคอนเสิร์ต

พระองค์ทรงสนพระทัยด้านศิลปวัฒนธรรมมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ โดยเฉพาะทางด้านดนตรีไทย ซึ่งพระองค์ทรงสนับสนุนในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ความรู้ด้านดนตรีไทยอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยทรงเป็นแบบอย่างในการเสด็จทรงเครื่องดนตรีไทยร่วมกับประชาชนทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากนี้ ยังทรงอนุรักษ์ดนตรีไทยโดยการชำระโน้ตเพลง บันทึกเพลงเก่า และเผยแพร่งานเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จัดการเผยแพร่ผลงานทางด้านดนตรีไทย ซึ่งจากงานทางด้านการอนุรักษ์ดนตรีไทย ครูเสรี หวังในธรรม ได้กล่าวไว้ว่า “ดนตรีไทยไม่สิ้นแล้ว เพราะพระทูลกระหม่อมแก้วเอาใจใส่” นอกจากนี้ด้านดนตรีไทยแล้ว พระองค์ยังประกอบพระราชกรณียกิจมากมายเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งในด้าน การช่างไทย นาฏศิลป์ไทย งานพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ภาษาและวรรณกรรมไทย พระองค์ได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายพระสมัญญาว่า “เอกอัครราชูปถัมภกมรดกวัฒนธรรมไทย” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ และ “วิศิษฏศิลปิน” เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อเทิดพระเกียรติ

ที่พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในศิลปะหลายสาขา รวมทั้ง
ทรงมีคุณูปการต่อเหล่าศิลปินและศิลปินวัฒนธรรมของชาติ

คณะรัฐมนตรีซึ่งมี ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีมติให้วันที่ ๒ เมษายน
ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระองค์เป็น “วันอนุรักษ์
มรดกของชาติ” เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติที่พระองค์ทรงปฏิบัติ
พระราชกรณียกิจในด้านการอนุรักษ์มรดกของชาติในสาขาต่าง ๆ
เป็นจำนวนมาก

พระองค์ทรงตระหนักในพระราชหฤทัยว่า การศึกษานั้นคือการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในชนบท (ทสรช.) จึงเป็นโครงการตามพระราชดำริที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียง กับโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปลายปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ กระทั่งปัจจุบันมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๘๕ แห่ง ต่อมาทรงพระราชทานให้ขยายการดำเนินงานไปยังกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ๑๕ แห่งในภาคใต้ และกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมใน ๔ จังหวัดภาคเหนือ

พระองค์มีพระราชดำริให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศหลายประการ โดยมีพระราชดำริให้โครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นโครงการนำร่องและใช้เป็นตัวอย่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ โดยพระราชทานเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อจัดตั้งเป็นห้องเรียนขึ้น และพัฒนามาจนสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยมีโรงเรียนในจังหวัดนครนายกเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อนำแนวทางใหม่ ๆ ไปทดลองใช้กับโรงเรียนในชนบท และทรงริเริ่มโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างความรู้ ความบันเทิง พัฒนาทักษะ และสร้างอาชีพต่อไปในอนาคต พระองค์ทรงมีคณะทำงานที่จะศึกษาวิจัยเพื่อหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและวิธีการช่วยเหลือผู้พิการ ซึ่งโครงการนี้มีโรงเรียนศรีสังวาลย์เป็นหน่วยงานหลัก นอกจากนี้ โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำรินี้ ยังเพิ่มโอกาสให้ผู้ต้องขังในทัณฑสถานได้รับการอบรมและฝึกทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ระหว่างการถูกคุมขัง

เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปพัฒนาตนเองและนำไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ พระองค์ยังนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานทางด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมของไทย ๗๖ จังหวัดผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยมีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลโครงการนี้

จากพระราชกรณียกิจทางด้าน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทำให้วารสารอินโฟแชนร์ ซึ่งเป็นวารสารของสำนักงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของยูเนสโก ได้ตีพิมพ์บทความเฉลิมพระเกียรติการอุทิศพระองค์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ด้านสารสนเทศของเด็กและผู้ด้อยโอกาสของไทย รวมทั้งยังได้ถวายพระนาม “IT Princess” หรือ “เจ้าหญิง ไอที” แก่พระองค์อีกด้วย

พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปอย่างเป็นทางการ ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๔ ในขณะที่มีพระชนมายุ ๕ พรรษา หลังจากนั้น พระองค์ก็เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยการเสด็จฯ นั้น พระองค์เสด็จฯ ทั้งในฐานะผู้แทนพระองค์ พระราชอาคันตุกะหรืออาคันตุกะของรัฐบาลประเทศต่างๆ อย่างเป็นทางการ รวมทั้งเสด็จฯ เป็นการส่วนตัว ซึ่งนอกจากจะทรงงานเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศแล้ว พระองค์ยังเสด็จฯ ทอดพระเนตรสังคัม วัฒนธรรม สถานที่ต่างๆ และทรงได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ของประเทศนั้นๆ และได้ทรงนำความรู้และประสบการณ์ที่ทรงได้ทอดพระเนตรและจดบันทึกมาประยุกต์ใช้กับการทรงงานภายในประเทศด้วย ซึ่งการเสด็จฯ ทรงงานในต่างประเทศของพระองค์ทำให้หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสสถวายพระราชสมัญญานามแด่พระองค์ว่า “เจ้าฟ้านักดูงาน” หรือ “Le Princesse Stagiaire” รวมทั้งพระองค์ยังได้รับการยกย่องจากสมาคมมิตรภาพวิเทศสัมพันธ์แห่งประชาชนจีนว่าทรงเป็น “ทูตสันถวไมตรี” ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

พระองค์ทรงร่วมมือกับนานาชาติเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาสังคม อาทิเช่น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งพระองค์ได้ทรงมีโครงการตามพระราชดำริทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และการสาธารณสุข การพัฒนาทางด้านการศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแล้ว โครงการเพื่อการพัฒนาของพระองค์ยังได้ขยายออกไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามด้วย

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ พระองค์ทรงให้ความร่วมมือในโครงการอาหารในโรงเรียน ซึ่งเป็นโครงการของโครงการอาหารโลกแห่งองค์การสหประชาชาติ โดยได้แต่งตั้งให้พระองค์เป็นทูตพิเศษของโครงการด้วย โครงการการศึกษาเพื่อทุกคน เป็นโครงการด้านการส่งเสริมศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อย ด้วยการศึกษาและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นโครงการขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมฯ รวมทั้ง โครงการการศึกษาหลังประถมศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น โดยมูลนิธิการศึกษาเพื่อผู้ลี้ภัย สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

๓๒ | ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนา จัดซื้อที่ดินที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี เพื่อจัดทำเป็นแปลงสาธิตทางการเกษตร ให้เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้ และนำกลับไปทำในพื้นที่ของตนเอง โดยมีการจัดซื้อที่ดิน และมีราษฎร ร่วมน้อมเกล้าฯ ถวาย รวมทั้งสิ้น ๓๒-๐-๔๗ ไร่

เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ ได้พระราชทานพระราชดำริ กับนายจรรย์ ตูลยานนท์ อธิบดีกรมชลประทาน ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา ให้พิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ซึ่งกรมชลประทานได้สนองพระราชดำริการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ ประมาณ ๒๖๐ ไร่ เก็บกักน้ำได้ประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร แล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๓๖ ต่อมามีการก่อสร้างระบบส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำ แล้วเสร็จในปี ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมให้จัดทำโครงการขยายผลการทำการ เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปสู่ราษฎรโดยให้ จัดทำโครงการจัดส่งน้ำไปตามท่อให้ราษฎรได้ใช้น้ำและมีการชุดบ่อน้ำใน แปลงทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร เพื่อให้มีน้ำไว้ใช้ประกอบอาชีพเกษตรได้

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน จำนวน ๔๙๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อใช้ในการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ มีเนื้อที่ด้านหน้าอ่างเก็บน้ำเหลืออยู่ประมาณ ๒๐๐ ไร่เศษ ต่อมาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ขอเช่าที่ดินด้านหน้าอ่างเก็บน้ำฯ เพื่อขอใช้ประโยชน์ในการปลูกดอกทานตะวัน เป็นโครงการร่วมระหว่าง ราชการกับราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยลักษณะรูปแบบสัญญาเช่าเป็นแบบปีต่อปี

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้ประสานขอความอนุเคราะห์ให้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลพบุรี กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการจัดทำโครงการแปลงผลิตพืชไร่ที่สามารถหารายได้จากพื้นที่ดังกล่าว โดยวางแผนปลูกพืชไร่เศรษฐกิจในพื้นที่ประมาณ ๑๓๐ ไร่ ทำการปลูกข้าวโพดประมาณ ๘๐ ไร่ และงาประมาณ ๕๐ ไร่ ส่วนที่เหลือจะทำการปลูกพืชบำรุงดิน

โครงการแก้มลิงทะเลสาบบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

สืบเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างโคก อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี มีหนังสือแจ้งความเดือดร้อนของราษฎรตำบลสร้างโคก และตำบลใกล้เคียง ซึ่งขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร

ต่อมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชกระแสในคราวประชุมคณะกรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ให้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการแก้มลิงของมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น รวมทั้งจัดทำแผนงานและงบประมาณส่งมายังสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชานุมัติให้ดำเนินงานโครงการแก้มลิงทะเลสาบบ้านหมอ ตั้งอยู่ที่ตำบลสร้างโคก อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ในบริเวณบ่อปูนขาวเดิม ซึ่งบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) มีความประสงค์ที่จะบริจาคที่ดินบางส่วน คิดเป็นพื้นที่โดยประมาณ ๙๐๐ ไร่ ให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนา ทั้งนี้เมื่อรวมพื้นที่บ่อน้ำซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะทำให้มีพื้นที่ดำเนินงานโครงการแก้มลิง รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๓,๑๒๒ ไร่ และมีปริมาตรความจุณ้ำรวม ๔ บ่อ โดยประมาณ ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาได้มอบหมายให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างท่อเชื่อมระหว่างบ่อที่ ๑ กับบ่อที่ ๓ เพื่อให้ น้ำทั้ง ๔ บ่อ สามารถเชื่อมถึงกันได้หมด เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการน้ำ และเสริมคั่นกันน้ำของบ่อทั้ง ๔ บ่อ เพื่อป้องกันน้ำล้นคั่นกันน้ำและลดการเกิดผลกระทบต่อน้ำที่ข้างเคียง รวมทั้งจะได้พิจารณาจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่โดยรอบบ่อเพื่อประโยชน์ของราษฎรในพื้นที่ต่อไป

โครงการสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชโอบายในการพัฒนาที่ดิน โดยพิจารณาจากสภาพภูมิสังคม และการประกอบอาชีพของราษฎรเป็นสำคัญ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา จึงสนองพระราชโอบายโดยนำโครงการสาธิตการทำนาแบบชีววิถี มาทดลองใช้ในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนาที่มีเกษตรกรเช่าที่ดินทำนาอยู่ ดำเนินโครงการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ในการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิถี ควบคู่กับการจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๒ แปลง ได้แก่ แปลงที่ใช้ระบบชีววิถี และแปลงที่ใช้สารเคมีในการควบคุมศัตรูพืช เพื่อให้เกษตรกรได้เปรียบเทียบผลผลิตข้าว และเข้าใจในหลักการการผลิตข้าวปลอดภัยต่อสารพิษ โดยใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิถีเป็นหลัก

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินงานโครงการสาธิตการทำนาแบบปลอดภัยจากสารพิษ ในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี มีราษฎรสนใจเข้าเป็นสมาชิก จำนวน ๒๕ ราย พบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความเข้าใจในเนื้อหาการอบรมเกี่ยวกับการทำเกษตรแบบปลอดภัยจากสารพิษ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านพันธุ์ข้าว การขยายพันธุ์ข้าว รวมทั้งการลดการใช้สารเคมีเพื่อลดอันตรายต่อสุขภาพ และเพื่อลดต้นทุนในการผลิต พร้อมทั้งได้รับความรู้จากการอบรมที่มีประโยชน์ และสามารถนำมาใช้ในการทำงานได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีใหม่ เช่น การปลูกข้าวด้วยวิธีโยนกกล้า เพื่อลดปัญหาวัชพืชข้าว เป็นต้น

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีพระราชดำริที่จะทรงมีเมล็ดพันธุ์พืชสะสมสำรองไว้ในยามที่ประเทศชาติบ้านเมืองประสบปัญหาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ เพราะในยามที่ประเทศชาติบ้านเมืองเกิดภาวะวิกฤตจากภัยธรรมชาติ ราษฎรเดือดร้อน พื้นที่ทำกินเสียหาย ในช่วงเวลาเช่นนั้น จะเกิดความขาดแคลนขึ้น และหนึ่งในสิ่งที่ทรงพบคือ การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืช ที่จะพระราชทานแก่ราษฎร เพื่อปลูกในทันทีที่ได้รับการฟื้นฟูพื้นที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนา จัดตั้งโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช เพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์สะสมสำรองไว้ เพื่อเป็นเมล็ดพันธุ์พระราชทานแก่ราษฎรในพื้นที่ประสบภัยพิบัติและราษฎรทั่วไป ในขณะเดียวกันก็ปรับปรุงและพัฒนา

พันธุ์พืช ให้เกษตรกรได้มีพืชที่มีสายพันธุ์ที่ดี ได้ผลผลิตดี ทนทานต่อโรคและแมลง ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกร ด้านพันธุ์พืช ได้ทรงมีกระแสรับสั่งกับนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการผลิตพันธุ์พืชไร่ เพื่อพระราชทานแก่ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาได้จัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ” แห่งที่ ๑ ที่ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดศูนย์ฯ แห่งที่ ๑ นี้ ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๕๔ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้จัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ” แห่งที่ ๒ จังหวัดสระบุรี ขึ้นบนที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ และในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ได้จัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ” แห่งที่ ๓ จังหวัดสุรินทร์ มาโดยลำดับ

จากการที่ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนาจัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ” ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชสะสมสำรองไว้ และต่อยอดถึงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรได้มีพันธุ์พืชที่ดีมีมูลค่าและมีคุณภาพ นับเป็นการเริ่มต้นการเพาะปลูกโดยเชื้อพันธุ์อันเป็นมงคลยิ่ง และเมื่อปลูกเพาะเมล็ดพันธุ์เหล่านี้แล้ว เกษตรกรจะได้ผลผลิตที่คงคุณภาพและคงลักษณะเด่นได้ครบถ้วน แม้ปลูกต่อจนเป็นรุ่นลูกและรุ่นหลานสืบไป

ความเป็นมา

ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

เนื่องในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา ในปี พุทธศักราช ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการได้ขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้โปรดพระราชทานนามว่า ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นห้องสมุดประชาชนที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดสร้างขึ้นตามมติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม

บรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงมีพระชนมายุ ๓๖ พรรษา และให้เป็นแหล่งสรรพความรู้ต่าง ๆ ที่สมบูรณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งการเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารชุมชน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และเป็นแหล่งพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนพร้อมใจกันน้อมเกล้าถวายเพื่อสนองพระราชปณิธานและแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้เข้าร่วมโครงการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นลำดับที่ ๖๔ ของประเทศ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยการที่นายลักษณะ วรกุลเสถียร คหบดีชาวอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้แจ้งความประสงค์ที่จะบริจาคเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยขอให้ทางราชการเป็นผู้จัดหาสถานที่ที่สมพระเกียรติและอยู่ในแหล่งชุมชนสำหรับดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งต่อมา นายลักษณะ วรกุลเสถียร ผู้แจ้งความประสงค์จะบริจาคเงินได้ถึงแก่กรรมลง จึงทำให้การดำเนินการต่างๆ ต้องหยุดชะงักลงไป

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย) ได้ริ่ฟื้นโครงการดังกล่าวขึ้นมาใหม่ มีดำริให้ดำเนินการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน

โดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ และได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลพระธรรมปิฎก เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี เพื่อขออนุญาตจัดสร้างเหรียญพระพุทธรูปปางนาคปรกพระพุทธบาทให้พุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธาเช่าสักการบูชา และนำเงินรายได้มาเป็นทุนทรัพย์สำหรับการก่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยได้มอบหมายให้วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบอาคารจากแบบแปลนเดิมของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) แต่ได้ขยายให้มีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ในส่วนของพื้นที่ที่จะใช้ในการก่อสร้างอาคาร ได้ขออนุญาตใช้พื้นที่ส่วนหนึ่ง ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของโรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร โดยพระเดชพระคุณพระธรรมปิฎก เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี ได้อนุญาตให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวดำเนินการก่อสร้าง หลังจากนั้น บริษัท นอร์ธแลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด จึงได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ลำดับที่ สป.๓๓๔๑ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

ขณะที่การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท และนายวิเชียร พุฒิวิญญู ได้มาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีแทน (ปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้ว) จึงได้ดำเนินการพัฒนาต่อเนื่อง โดยการแต่งตั้งคณะทำงานจัดหาทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาตกแต่งบริเวณภายในและภายนอกอาคารห้องสมุด ตลอดจนจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบริษัท ห้างร้าน หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ และประชาชนให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับดำเนินการพัฒนาอย่างดียิ่ง

ในขณะเดียวกัน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการประสานงานกับสำนักพระราชวังเพื่อขอพระราชทานพระราชวโรกาส นำคณะผู้เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์ให้ทรงเจิมและทรงพระสุหร่าย สำหรับนำไปใช้ประกอบในพิธีวางศิลาฤกษ์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา ต่อจากนั้น นายภคพงศ์ ทวีพัฒน์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา) ได้เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ยังความปลาบปลื้มใจแก่ประชาชนชาวจังหวัดสระบุรีเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อการดำเนินงานก่อสร้างอาคารห้องสมุดแล้วเสร็จสมบูรณ์ จังหวัดสระบุรีได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนผู้มีจิตศรัทธาให้ร่วมกันบริจาคทุนทรัพย์ สิ่งของ วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของห้องสมุด เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน จึงได้มีผู้มีจิตศรัทธาและเห็นคุณค่าของการศึกษาเรียนรู้ ได้ร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์และวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อจัดตกแต่งและพัฒนาส่วนต่างๆ ของห้องสมุด ดังนี้

๑. ห้องเฉลิมพระเกียรติ

เป็นห้องที่จัดทำขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นเจ้าของฟ้านักการศึกษา พระองค์ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และสนพระทัยที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้พสกนิกร ทุกหมู่เหล่า สนใจที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง แม้พระองค์เอง ซึ่งมีพระปรีชาญาณในทุกด้าน แต่ก็ทรงมิได้นิ่งเฉยต่อการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง สมกับที่ปวงชนชาวไทยได้ขนานพระนามพระองค์ท่านว่า “เจ้าฟ้านักการศึกษา” การพัฒนาตกแต่งห้องเฉลิมพระเกียรติ ได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด ร่วมสนับสนุนเงินจำนวน ๕๗๐,๐๐๐ บาท การตกแต่งห้องทรง บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) ร่วมสนับสนุนเงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยช่วงหนึ่งของการสนทนากับคุณสุรินทร์ อัญญาธร ประธานกรรมการบริหารบริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด ได้กล่าวกับพวกเราว่า “...เรามาค้าขายทำมาหากินในเมืองไทย มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีได้ก็เพราะประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ที่คอยดูแลห่วงใยทุกข์ สุขของราษฎร ดังนั้น อะไรที่เราจะตอบแทนพระองค์ท่านได้ เราก็ควรที่จะต้องตอบแทน...” นี่คือการประทับใจที่คณะของเรา ซึ่งได้ไปนำเสนอโครงการได้รับฟังจากปากของผู้ใหญ่ใจดีท่านนี้

๒. ห้องพระพุทธรบาท

เป็นห้องที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์โดยแสดงถึงความเป็นมาของรอยพระพุทธรบาท ซึ่งถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยในระหว่างเดือน ๓ และเดือน ๔ ของทุกปีจะมีประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรบาท ซึ่งพุทธศาสนิกชนจากทั่วสารทิศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เคารพศรัทธาจะมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก ทำให้จังหวัดสระบุรีเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ได้ใช้พื้นที่ในเขตธรณีสงฆ์ของวัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหารเป็นสถานที่ก่อสร้าง ดังนั้น จึงได้จัดทำห้องพระพุทธรบาทขึ้น เพื่อร่วมรำลึกถึงประวัติความเป็นมาของรอยพระพุทธรบาท ตลอดจนสืบสานและอนุรักษ์ไว้ซึ่งประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรบาทและประเพณีตักบาตรดอกเข้าพรรษา ซึ่งนับเป็นประเพณีหนึ่งของประเทศไทย การพัฒนาตกแต่งได้รับการสนับสนุนเงินจาก ผู้ใหญ่ใจดีของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จากคุณธนพัฒน์ วิชวลีโชติ (ชมรมโรงโม่หินหน้าพระลาน) จำนวน ๑๑๕,๐๐๐ บาท จากบริษัท กอล์ฟ เจเนอเรชั่น จำกัด จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และจากคุณวรพงษ์ วรกุลเสถียร จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๑๕,๐๐๐ บาท

๓. ห้องสระบุรี

เป็นห้องที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงบริบทของจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะด้านหินและแร่ธาตุต่างๆ มีแม่น้ำที่สำคัญเพียงสายเดียว คือ แม่น้ำป่าสัก ซึ่งนับว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่ของจังหวัด โดยอาศัยน้ำใช้ในการเกษตร และยังเป็นเมืองที่มีความสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรมลำดับต้นๆ ของประเทศไทย เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ มากมาย เช่น โรงงานปูนซีเมนต์ และนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ และที่สำคัญยังเป็นพื้นที่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานอาชีพและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ เพื่อช่วยเหลือราษฎรของพระองค์ท่าน อาทิ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการนำเอา “ทฤษฎีใหม่” มาทดลองใช้ในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่จนเป็นที่แพร่หลาย โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือที่รู้จักกันดีในชื่อ “เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์” ตั้งอยู่ที่ตำบลค้ำพราวน อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร การอุตสาหกรรม การอุปโภคบริโภค และป้องกันอุทกภัยในเขตภาคกลางตอนล่างรวมถึงกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้พระองค์ท่านได้พระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกรให้มีอาชีพที่มั่นคง โดยการพัฒนาตกแต่งภายในห้องสระบุรีและสวนหินภายนอกอาคารนั้น ได้รับการสนับสนุนเงินจากผู้ใหญ่ใจดีของบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๗๗,๘๐๐ บาท องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๑๗๗,๘๐๐ บาท

๔. ห้องโถงกลาง

เป็นส่วนของโถงกลางเมื่อขึ้นสู่ชั้นที่ ๒ ของอาคาร ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นจุดที่พักผ่อน ก่อนและหลังการเข้าชมนิทรรศการภายในห้องต่างๆ โดยจะมีการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในช่วงเวลานั้นๆ สำหรับการพัฒนาคตกแต่งห้องโถงกลางนั้น ได้รับการสนับสนุนเงินจากผู้ใหญ่ใจดีของกลุ่มบริษัทในเขตประกอบการอุตสาหกรรมเหมราช สระบุรี จำนวน ๔๒๐,๐๐๐ บาท

๕. มุมเด็กและครอบครัว

เป็นส่วนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้บริการกับกลุ่มเป้าหมาย เด็ก พ่อ แม่ และผู้ปกครอง เนื่องจากพิจารณา เห็นว่าการที่เด็กๆ จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีนิสัยรักในการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการกระตุ้น ส่งเสริมช่วยทำให้เกิดความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่ดีในตัวเด็กๆ ทุกคนมาอยู่แล้ว ดังนั้น หากเด็กๆ ได้รับการพัฒนาและตอบสนองที่ดี จะทำให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยรักการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสิ่งหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาและตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้ก็คือ หนังสือ สื่อ และเครื่องเล่นต่างๆ นั้นเอง สำหรับการพัฒนาและตกแต่งมุมเด็กและครอบครัวนั้น ได้รับการสนับสนุนเงินจากผู้ใหญ่ใจดีของบริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีประสบการณ์ในการพัฒนาและจัดทำห้องสมุดไทยคิดมาก่อน

๖. มุมบริการหนังสือและสื่อออนไลน์

เป็นส่วนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการโดยทั่วไป ให้ได้มา สืบค้น ยืม-คืน หนังสือและสื่อต่างๆ รวมถึงเข้าใช้บริการนั่งอ่าน และศึกษาค้นคว้า ตามอรรถยาศัยภายใต้กฎระเบียบที่กำหนดไว้ โดยการจัดวางหนังสือตามหมวดหมู่ ในระบบคิวอี้ ให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบาย สำหรับการพัฒนา และตกแต่งมุมบริการหนังสือและสื่อออนไลน์นั้น ได้รับการสนับสนุนเงินจาก ผู้ใหญ่ใจดีของบริษัท คาร์กิลล์มีทส์ (ไทยแลนด์) จำกัด และบริษัทในเครือ จำนวน ๙๙๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงต้องการปรับปรุงภาพลักษณ์ของห้องสมุดในอดีตจากเดิมที่ใช้ระบบการสืบค้นจากตู้ บัตรรายการ ให้เป็นการนำเอาสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกสบาย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ

ครั้งที่ ๑

ครั้งที่ ๒

ครั้งที่ ๓

ครั้งที่ ๔

พื่อแห่งแผ่นดิน เยือนถิ่นสระบุรี

ลำดับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินทรงงานในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันอาทิตย์ที่ ๙ มีนาคม ๒๔๙๕ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธียกจุลมงกุฏ สวมยอดมณฑลพระพุทธรบาท วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๑ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจการของบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ณ โรงงานท่าหลวง ตำบลท่าลาน อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๓ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสรณ์พระเจ้าทรงธรรมและยกข้อฟ้าอุโบสถ วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๔ วันอังคารที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๕ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมสมเด็จพระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๙ แห่งประเทศเดนมาร์ก ทรงประกอบพิธีเปิดฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และเสด็จพระราชดำเนินโรงงานปูนซีเมนต์ไทยท่าหลวง ตำบลท่าลาน อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๕ วันอาทิตย์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๑ เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานพระพุทธรบาทราชบพิตรประจำจังหวัดแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ณ ศาลากลางจังหวัดสระบุรี ตำบลปากเพรียว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี และเสด็จพระราชดำเนินทรงปลูกต้นรัง ณ สวนพฤกษศาสตร์พุแค ตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๖ วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินส่วนพระองค์ ณ วัดพระพุทธรบาท ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๕

ครั้งที่ ๖

ครั้งที่ ๗

ครั้งที่ ๘

ครั้งที่ ๙

ครั้งที่ ๗ วันอาทิตย์ที่ ๔ มกราคม ๒๕๑๙ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถวัดศรีทธาประชากร (เขารวก) และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านประจำจังหวัดสระบุรี ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๙ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ วัดหนองเขื่อนช้าง และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านประจำจังหวัดสระบุรี ตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๙ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๐ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีผูกพัทธสีมาอุโบสถวัดศรีทธาประชากร (เขารวก) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๒๒ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตัดหวายลูกนิมิตอุโบสถ ทรงเททองหล่อพระประธานประจำอุโบสถวัดไทยงาม ตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๑๑ วันจันทร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๓ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ วัดหนองหมูใต้ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๑๒ วันเสาร์ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๔ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินส่วนพระองค์ ณ วัดศรีทธาประชากร (เขารวก) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๑๓ วันจันทร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๖ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ทรงพระราชอุทิศถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาและบริเวณที่กรมชลประทานกำหนดจะสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๑๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ตำบลคำพราน อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี (และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี)

ครั้งที่ ๑๐

ครั้งที่ ๑๑

ครั้งที่ ๑๒

ครั้งที่ ๑๓

ครั้งที่ ๑๔

เล่าขานตำนานสระบุรี

เมือง “สระบุรี” มีประวัติอันสันนิษฐานว่า ตั้งขึ้นประมาณ พ.ศ. ๒๐๙๒ ในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งกรุงศรีอยุธยา สืบเนื่องมาจากยามมีศึกสงครามประชิดติดพระนคร ไม่สามารถเรียกกระตมพลรักษาพระนครได้ทัน เพราะหัวเมืองต่างๆตามที่มีการแบ่งการปกครองอยู่ห่างจากกรุงศรีอยุธยาไกลมาก จึงต้องตั้งเมืองใหม่ขึ้นเพื่อให้สะดวกรวดเร็วและได้ผลทันต่อเหตุการณ์ยามเกิดศึกสงคราม ส่วนที่ตั้งเมืองสระบุรีคราวแรกไม่มีการกำหนดเขตแดนไว้แน่นอน สันนิษฐานว่า คงจะแบ่งเอาบางส่วนจากทางเมืองลพบุรี แขวงเมืองนครราชสีมา แขวงเมืองนครนายก ตั้งขึ้นเป็นเมืองสระบุรี ทั้งนี้เพราะเขตที่ตั้งขึ้นเป็นเมืองสระบุรี เป็นเขตที่คลุมบางส่วนของแม่น้ำป่าสักซึ่งสะดวกต่อการเดินทางไปทางภาคตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ และยังคงเคยเป็นเส้นทางที่พวกขอมสมัยโบราณเคยใช้เดินทางในการติดต่อกับราชธานี (นครธม)

สำหรับประวัติความเป็นมาของสระบุรีมีปรากฏในหนังสือ เรื่อง “เที่ยวตามทางรถไฟ” พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ พอสรุปได้ว่าสมัยกรุงละโว้ (ลพบุรี) มีเทวสถาน ซึ่งพวกขอมสร้างเป็นปราสาทหินไว้ที่ บางโขมด ทางขึ้นพระพุทธบาท แต่ไม่ปรากฏหลักฐานสำคัญการสร้างเมือง หลักฐานการตั้งบ้านเมืองมาปรากฏครั้งแรก เมื่อไทยได้ประเทศนี้จากขอม ชื่อเมืองสระบุรีปรากฏในพงศาวดารสมัยรัชกาลสมเด็จพระมหินทราธิราช

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ชื่อเมืองสระบุรี มาปรากฏอีกครั้งก่อนเสียกรุงครั้งที่ ๑ พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนอง ยกกองทัพมาล้อมพระนครศรีอยุธยา พระไชยเชษฐาเจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุต ยกกองทัพเมืองเวียงจันทน์ลงมาช่วยไทย เดินกองทัพเลียบลำน้ำป่าสักลงมา พระเจ้าหงสาวดีให้พระมหาอุปราชคุมกองทัพไปซุ่มดักทางอยู่ที่เมืองสระบุรี ตีกองทัพกรุงศรีสัตนาคนหุตแตกกลับไป ดังนั้นพอสรุปได้ว่า เมืองสระบุรีตั้งมาก่อน พ.ศ. ๒๑๑๒

สำหรับที่ตั้งเมืองสระบุรีครั้งแรกไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอนคงทราบแต่เพียงว่าตั้งอยู่ที่หัวจวนบริเวณ บึงหนองไฉ้ ใกล้วัดจันทบุรี ตำบลศาลาลีลาว ปัจจุบันคือ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเสาไห้ มีพระยาสระบุรี (เลียง) เป็นเจ้าเมือง ปี พ.ศ. ๒๔๓๓ พระยาสระบุรี (เลียง) ถึงแก่กรรม จำเริญ เป็นเจ้าเมืองแทน ได้ย้ายศาลากลางเมืองสระบุรีไปอยู่ที่บ้านไผ่ล้อมน้อย อำเภอเสาไห้ (บ้านเรือนที่เจ้าเมืองสร้างอยู่อาศัย คือ ศาลากลางเมือง) จนถึงสมัยที่พระยาพิชัยณรงค์สงครามเป็นเจ้าเมืองเห็นว่า ตัวเมืองเดิมที่เสาไห้อยู่ห่างไกลจากทางรถไฟมาก (รัชกาลที่ ๕ ได้โปรดให้สร้างทางรถไฟ สายตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นมาถึงเมืองสระบุรี เมื่อพ.ศ. ๒๔๓๙) ประกอบกับภูมิประเทศไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในสมัยนั้น ยากแก่การขยายเมืองในอนาคต จึงได้สร้างศาลากลางขึ้นใหม่ ณ บริเวณตำบลปากเพรียว การก่อสร้างเสร็จในสมัยเจ้าเมืองคนที่ ๓ คือ พระยาบุรีศรีราธิการ (เป้า จารุเสถียร) ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙

สระบุรี เมืองพุทธบูชา

วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร

ตั้งอยู่ที่ ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท มีปูชนียสถานที่สำคัญคือ รอยพระพุทธรูปที่ประทับไว้ในแผ่นหินเหนือไหล่เขาสุวรรณบรรพตหรือเขาสะจักพันธคีรี รอยพระพุทธรูปมีลักษณะคล้ายเท้าคนกว้าง ๒๑ นิ้ว ยาว ๕ ฟุต ลึก ๑๑ นิ้ว ค้นพบในสมัยพระเจ้าทรงธรรม พระองค์ทรงเห็นว่าเป็นรอยพระบาทตามลักษณะ ๑๐๘ ประการ จึงโปรดให้สร้างมณฑปชั่วคราวครอบรอยพระบาทไว้ ต่อมาได้มีการก่อสร้างต่อเติมอีกหลายสมัย

วัดพระพุทธฉาย

ตั้งอยู่ที่เชิงเขาปถวิ (ปฐวิ) ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเมืองสระบุรี เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหรือรอยพระพุทธรูปปรากฏอยู่บนแผ่นหินตั้งอยู่บนชะง่อนผามีการสร้างมณฑปครอบไว้มีบันไดจากบริเวณวัดด้านล่างขึ้นไปยังมณฑป และต่อไปยังหน้าผาซึ่งอยู่เหนือมณฑปขึ้นไปเที่ยวบริเวณเชิงผามีภาพเขียนลายเส้นยุคก่อนประวัติศาสตร์นอกจากนี้ยังพบรอยพระพุทธรูปเบื้องขวา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ กรมศิลปากรได้ทำการซ่อมมณฑปบนภูเขาบริเวณวัดพระพุทธฉายและเมื่อรื้อพื้นซีเมนต์พบรอยพระพุทธรูปเบื้องขวาอยู่ใต้ทรายปรากฏเห็นเป็นรูปรอยประทับในหิน

พระพุทธรูปโรคนันตราย (วัดศาลาแดง)

ประดิษฐาน ณ วัดศาลาแดง ถนนพิชัยณรงค์สงคราม ตำบลปากเพรียว อำเภอเมืองสระบุรี ตรงข้ามศาลากลางจังหวัดสระบุรี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่ชาวสระบุรี จากนั้นชาวสระบุรีได้ดำเนินการก่อสร้างศาลาจตุรมุข และได้ัญเชิญพระพุทธรูปโรคนันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศขึ้นประดิษฐาน ณ ศาลาจตุรมุขหลังนี้สร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ด้วยเงินบริจาคของชาวสระบุรีสำหรับกราบสักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล

พระพุทธรูปทองคำ (วัดพะเยาว์)

วัดพะเยาว์ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำป่าสัก หมู่ ๑ ตำบลศาลารีย์ไทย อำเภอเสาไห้ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปทองคำสมัยกรุงศรีอยุธยาพระพุทธรูปทองคำเป็นปฏิมากรรมอันยิ่งใหญ่ของกรุงศรีอยุธยาที่ตกทอดมาถึงปัจจุบันมีพุทธลักษณะที่งดงามมาก

วัดจันทบุรี

ตั้งอยู่ที่ริมแม่น้ำป่าสัก ตำบลเมืองเก่า อำเภอเสาไห้ สิ่งที่น่าสนใจคือความงามของพระอุโบสถสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖ มีลักษณะก่ออิฐถือปูนหลังคาจั่ว ช่อฟ้า ใบระกา หน้าบันประดับลายปูนปั้นและเครื่องถ้วย ภายในพระอุโบสถมีงานจิตรกรรมฝาผนัง

วัดสมุหประดิษฐาราม

เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่เลขที่ ๒ ถนนพิชัยณรงค์สงคราม หมู่ที่ ๗ ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสนาห์ ในอดีตเป็นสถานที่สำหรับประชุมข้าราชการจังหวัดสระบุรี เพื่อทำพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาในพระอุโบสถของทุกๆ ปี พระประธานในพระอุโบสถอัญเชิญมาจากเมืองเก่าสุโขทัยเป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปิดทองปางมารวิชัย

วัดเขาแก้ววรวิหาร

ตั้งอยู่ที่ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ เป็นวัดเก่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาอยู่บนภูเขา ลูกเล็ก ๆ รัชกาลที่ ๔ เคยเสด็จมาประทับแรมและตรัสให้บูรณะปฏิสังขรณ์สถาปนาให้เป็นพระอารามหลวง

วัดป่าสว่างบุญ (เจดีย์ ๕๐๐ ยอด)

ตั้งอยู่ที่อำเภอแก่งคอย เนื้อที่กว่า ๔๐๐ ไร่ประชาชนนิยมมาปฏิบัติธรรม ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ สิ่งโดดเด่นของวัดคือมหาเจดีย์นักรวมกันได้ ๕๐๐ ยอด มีชื่อเต็มว่า “พระมหาธาตุนิโละเจดีย์ศรีศาสนโพธิสัตว์สว่างบุญ” มีเจดีย์องค์ประธานเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๐ เมตรมีทั้งหมด ๙ ชั้นมีปริวาร ๕๐๐ องค์

วัดศรีบุรีรัตนาราม

ตั้งอยู่ที่ตำบลปากเพรียว อำเภอเมืองสระบุรี ความสำคัญของ “วัดศรีบุรีรัตนาราม” หรือที่เรียกอีกชื่อว่า “วัดปากเพรียว” นอกจากเป็นวัดเก่าแก่ คู่บ้านคู่เมืองสระบุรี ในปัจจุบันแล้ว เมื่ออดีตราวปี พ.ศ.๒๐๙๒ วัดแห่งนี้ได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำพิธีทางศาสนาของกองทัพ ถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองในสมัยนั้นเช่นกัน และครั้งหนึ่งยังเป็นวัดที่องค์พระแก้วมรกตเคยมาประดิษฐานพักอยู่ ก่อนจะอัญเชิญเข้าสู่กรุงเทพฯ โดยทราบได้จากหนังสือพงศาวดารกรุงธนบุรีที่บอกเล่าว่า เมื่อครั้ง รัชกาลที่ ๑ ยังดำรงตำแหน่งเป็น สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก เข้าตีเมืองเวียงจันทร์ ประเทศลาว ได้อัญเชิญองค์พระแก้วมรกตล่องเรือถึงเมืองสระบุรี มาพักที่วัดปากเพรียว เป็นเวลา ๑ เดือน

วัดสูง

จากตำนานเล่าขานเกี่ยวกับ “เสาห้องให้” ซึ่งเป็นเสาไม้ตะเคียนทองขนาดใหญ่ที่ศาลเจ้าแม่นางตะเคียน ซึ่งอยู่ภายในวัดสูง ทำให้มีผู้คนนิยมไปเคารพบูชากันเป็นจำนวนมาก โดยเชื่อกันว่าเสาไม้ต้นนี้เป็นผู้หญิง เรื่องเล่าที่บอกต่อกันมาของเสาห้องให้ ย้อนไปเมื่อครั้งสร้างกรุงเทพฯ เป็นราชธานีได้มีการเกณฑ์เสาจากหัวเมืองต่างๆ เพื่อคัดเลือกเสาที่มีลักษณะงดงามมาทำเป็นเสาเอก ทางเมืองสระบุรีจึงได้จัดส่งเสาลักษณะใหญ่และสวยงามมาก มีความยาว ๑๓ เมตร กว้าง ๐.๗๕ เมตร ล่องลงมาตามลำน้ำป่าสัก แต่ไปถึงข้างจึงไม่ได้รับเลือก ว่ากันว่าเสาต้นนี้เกิดความเสียใจจึงลอยทวนน้ำกลับขึ้นมาจากลง ณ ตำบลแห่งนี้อยู่ประมาณ ๑๐๐ กว่าปี จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีชาวบ้านทำการนำเสาขึ้นจากน้ำ มีคนมาร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก ต่อมาได้สร้างศาลถาวรขึ้นที่หน้าพระอุโบสถในวัดสูง และเมื่อวัดสูงได้สร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่จึงได้ดัดแปลงศาลาการเปรียญหลังเดิมเป็นอาคารทรงไทยสวยงามและได้อัญเชิญเสาแม่นางตะเคียนมาประดิษฐานที่ศาลาหลังใหม่ พอตกกลางคืนชาวบ้านมักได้ยินเสียงร้องไห้ จึงได้ให้ชื่อตำบลนี้ว่า ตำบลเสาห้องให้ และได้กลายเป็น “อำเภอเสนาห์” ในปัจจุบัน

ผา ถ้ำ น้ำตก มรดกสระบุรี

หลวงพ่อสำเร็จศักดิ์สิทธิ์

เป็นพระพุทธรูปที่พุทธศาสนิกชนในพื้นที่อำเภอหนองแคและชาวจังหวัดสระบุรีเคารพบูชา นับถือพากันไปกราบสักการะบนบานเพื่อขอพรจากหลวงพ่อ เลื่องลือกันมากถึงความศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระพุทธรูปเก่าที่ได้ขุดพบโดยบังเอิญที่หมู่บ้านหนองตาโล่ ตำบลลชสิทธิ์ อำเภอหนองแค เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒

วัดเขาวง (ถ้ำนารายณ์)

ตั้งอยู่ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท เป็นศาสนสถานมาเป็นเวลายาวนาน จากจารึกอักษรผนังปากถ้ำนารายณ์ สืบประวัติไปถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ปัจจุบันเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของกรมศิลปากร

วัดถ้ำกระบोक

ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท เป็นสถานที่รักษาคนไข้ที่ติดยาเสพติดที่มีชื่อเสียง ใช้สมุนไพรไทยเป็นตัวบำบัด สถานที่แห่งนี้ แม่ชีเมี้ยน ปานจันทร์ เป็นผู้ก่อตั้งต่อมาเมื่อแม่ชีเมี้ยนเสียชีวิตลง หลวงพ่ोजำรง ปานจันทร์ ได้เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจต่อมา ภายในวัดมีพระพุทธรูป ที่ทางวัดได้หล่อขึ้นเองจากหินภูเขาไฟ มีความงดงามมาก บรรยากาศภายในวัดร่มรื่นเงียบสงบเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

วัดพุก่าบรรพต (ถ้ำเทพนิมิตธารทองแดง)

ตั้งอยู่ที่ตำบลพุก่างาน อำเภอพระพุทธบาท เป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่อยู่ในถ้ำและเทือกเขา มีการค้นพบโบราณวัตถุของมนุษย์สมัยหินใหม่ตอนปลาย มีลักษณะคล้ายหรือเหมือนกับที่ขุดค้นพบที่บ้านท่าแค บ้านดิลิ่ง และשבจำปา ที่จังหวัดลพบุรี สันนิษฐานว่าสมัยนั้นมนุษย์ในบริเวณดังกล่าว อาจมีความสัมพันธ์กัน ปัจจุบันไม่มีโบราณวัตถุอยู่ในถ้ำแล้ว

ผาเสด็จ

ผาเสด็จ เป็นชื่อภูเขาเทือกหนึ่ง มีลักษณะเป็นหน้าผาชะง่อนหิน ยื่นเข้าไปในบริเวณทางรถไฟ และยังเป็นชื่อสถานีรถไฟแห่งหนึ่ง อยู่ในท้องที่ หมู่ ๕ ตำบลทับกวาง อำเภอแก่งคอย เมื่อครั้งรัชกาลที่ ๕ มีพระราชประสงค์จะสร้างทางรถไฟต่อจากสายกรุงเทพฯ-อยุธยาแยกที่ชุมทางบ้านภาชีไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อไปให้ถึงโคราชหรือนครราชสีมาเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ ในด้านการคมนาคม

ถ้ำพระโพธิสัตว์

มีชื่อเรียกอีกชื่อว่าถ้ำพระงาม หรือถ้ำเขาน้ำพุอยู่ที่ ตำบลทับกวาง อำเภอแก่งคอย ประกอบด้วยคูหาน้อยใหญ่ ๖ คูหารายรอบวัด บรรยากาศร่มรื่นด้วยแมกไม้หนาแน่น พรรณ ภายในวัดมีทางเดินขึ้นไปยังถ้ำพระโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นถ้ำขนาดเล็ก ภายในถ้ำอากาศเย็นสบาย ที่ผนังถ้ำมีภาพเก่าแก่พระโพธิสัตว์สมัยทราวดี อายุประมาณ ๑,๖๐๐ ปี ผนังถ้ำงดงามด้วยหินประกายเพชรสะดุดตานักท่องเที่ยว

ถ้ำพระธาตุเจริญธรรม หรือถ้ำบ่อปลา

ตั้งอยู่ที่ตำบลสองคอน อำเภอแก่งคอย เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยลวดลายต่างๆ สวยงามตระการตา อยู่บริเวณเชิงเขาพระพุทธบาทน้อยภายในถ้ำเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อใหญ่ พระพุทธรูปปูนปั้นลงรักปิดทองปางมารวิชัยสมัยอยุธยา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

ถ้าศรีวิไล

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๓ ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ภายนอกถ้าจะมองเห็นวิวทิวทัศน์ของธรรมชาติและทิวเขาสลับซับซ้อนอันสวยงามภายในถ้ามีพระพุทธรูปเนาวรัตน์ศิลปะสมัยเชียงแสนประดิษฐานอยู่ และมีหินงอกหินย้อยที่สวยงามภายในเปิดไฟสีต่างๆ สวยงามวิจิตรตระการตามีน้ำพระพุทธรมนต์ให้บูชาที่หน้าถ้าศรีวิไลเพียงแห่งเดียว

ถ้าลุมพินีสวนหิน

มีขนาดความยาว ๑,๘๐๐ เมตรหรือเกือบ ๒ กิโลเมตร เป็นถ้าที่ยาวที่สุดในบรรดาถ้าต่างๆ ในจังหวัดสระบุรี เหมาะกับการจัดกิจกรรมผจญภัยที่ตื่นเต้นท้าทาย นอกจากนี้ถ้าต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จังหวัดสระบุรียังมีถ้าที่สวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง บางแห่งก็มีตำนาน เรื่องเล่า หลักฐานความเป็นมาทางประวัติศาสตร์น่าสนใจ เช่น ถ้าดาวเขาแก้ว ถ้าญาณสังวร ถ้าพระธาตุ ถ้านารายณ์ ถ้าวิมานจักรี ถ้ามหาสนุก ถ้าพระธาตุเจรีญธรรม เป็นต้น

น้ำตกโกรกอีตง

เป็นหนึ่งในน้ำตกในเทือกเขาใหญ่ ผืนป่าที่ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เป็นน้ำตกที่สวยงามมากมีความสูง ๗ ชั้น ปล่องสายธารน้ำให้หลากหลังจากที่สูงกว่า ๓๐๐ เมตร ได้รับการยอมรับว่าเป็น ๑ ใน ๑๐ ของน้ำตกสูงในภาคกลางเหมาะสำหรับนักผจญภัยที่นิยมการท่องเที่ยวประเภทเดินป่า ดูแลโดย ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เจ็ดคต-โป่งก้อนเส้า ตำบลท่ามะปราง อำเภอแก่งคอย

น้ำตกป่าลานหินดาด

ตั้งอยู่ที่หมู่ ๖ บ้านป่าลานหินดาด อำเภอแก่งคอย น้ำตกมีลักษณะเป็นห้วยน้ำไหลตกลงบนแอ่งน้ำ มีถนนคอนกรีตเข้าถึงตัวน้ำตก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวทั่วไป

อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

ตั้งอยู่ในอำเภอมวกเหล็ก สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าปลูกและผืนป่าที่ฟื้นฟูตัวเองตามธรรมชาติส่วนน้ำตกเจ็ดสาวน้อยมีที่มาจากชื่อของหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของน้ำตกที่มีชื่อว่า “บ้านสาวน้อย” เจ้าหน้าที่ป่าไม้เข้ามาสำรวจพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นวนอุทยานได้พบกับน้ำตกที่มีจำนวน ๗ ชั้น ในบริเวณดังกล่าวจึงตั้งชื่อน้ำตกว่า “น้ำตกเจ็ดสาวน้อย” ตามชื่อหมู่บ้านและจำนวนชั้นของน้ำตกที่ได้ค้นพบ

สวนรุกขชาติมวกเหล็ก (น้ำตกมวกเหล็ก)

อยู่ห่างจากสระบุรีประมาณ ๓๗ กิโลเมตรไปตาม ถนนมิตรภาพทางเข้าซ้ายมือตรงข้ามกับร้านขายผลิตภัณฑ์ ขององค์กรส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) มี ลำธารซึ่งมาจากต้นน้ำในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไหลผ่านลงสู่ แม่น้ำป่าสัก ในลำธารมีแก่งหินลดหลั่นเป็นน้ำตกชั้นเล็กๆ ใน บริเวณสองฟากของลำธารมีสะพานแขวนและพันธุ์ไม้ดอกไม้ ประดับต่างๆ

น้ำตกเหวน้อย

อยู่ที่บ้านมวกเหล็กใน อำเภอมวกเหล็ก เป็นต้นน้ำ ของน้ำตกมวกเหล็กและน้ำตกเจ็ดสาวน้อย เมื่อเดินต่อไปจะ พบน้ำตกเหวนางและน้ำตกโป่งตาลองซึ่งเป็นน้ำตกสูงอยู่ใน เขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ช่วงที่เหมาะสมในการท่องเที่ยวคือ ช่วงเดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน

น้ำตกซับเหว

อยู่ที่หมู่ ๖ ตำบลซับสนุ่น อำเภอมวกเหล็ก สายน้ำไหลจากหน้าผาสูง ๓๐ เมตร รอบข้างร่มรื่นไปด้วยป่า เตียนขจีด้านหน้าน้ำตกมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ สามารถลงเล่นน้ำได้ลักษณะเด่นคือ ตรงกลางสายน้ำตกที่ไหลลงมาจะ มีช่องโพรงเล็กลงไปกลางหน้าผา และด้านขวาของน้ำตกยังมีโพรงถ้ำซึ่งมีหินย้อยภายในถ้ำ

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่กล่าวมา จังหวัดสระบุรี ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีก หลายแห่ง เช่น สวนพฤกษศาสตร์ภาคกลาง (พุแค) อำเภอมวกเหล็กพระเกียรติ เป็นสวนพฤกษศาสตร์แห่งแรกของ ประเทศไทยสำหรับปลูกรวบรวมพรรณไม้นานา ชนิด เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ เป็นเชื้อนดินกักเก็บ น้ำที่ยาวที่สุดในประเทศไทย สร้างขึ้นตามแนว พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ บริเวณเชื้อนป่า สักชลสิทธิ์ มีสถานที่หลากหลาย อาทิเช่น อาคาร อเนกประสงค์ริมอ่างเก็บน้ำ สถานที่ปล่อยปลา จุดนั่งชมวิวยามอ่างเก็บน้ำ หอคอยเฉลิมพระเกียรติ และพิพิธภัณฑ เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิง นิเวศเจ็ดคต-โป่งก้อนเส้า อยู่ที่ตำบลท่ามะปราง อำเภอกำแพงแสน มีความอุดมสมบูรณ์และความ หลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพันธุ์พืชและสัตว์ ป่านานาชนิด มีพื้นที่ติดต่อกับอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ เป็นต้นกำเนิดของน้ำตกต่างๆ นอกจากนี้ จะได้สัมผัสกับความฉ่ำเย็นของน้ำตกแล้ว ยังดูนก ส่องสัตว์หรือจะปั่นจักรยานได้อีกด้วย

สระบุรี ประเพณี ตระการตา

ประเพณีงานเทศกาลนมัสการรอยพระพุทธบาท

รอยพระพุทธบาทนี้ ตั้งอยู่บนเขาสวรรณบรรพต พบในสมัยพระเจ้าทรงธรรม แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. ๒๑๓๕ - ๒๑๗๑) พระองค์ทรงใฝ่ในการพระศาสนา ทรงโปรดให้พระสงฆ์ไปสืบพระศาสนาที่ประเทศศรีลังกา พระสงฆ์กลับมาเล่าว่า เมื่อไปนมัสการรอยพระพุทธบาทที่ลังกา ศาสนิกชน และพระสงฆ์แสดงความแปลกใจว่า เหตุใดจึงไม่มีนมัสการรอยพระพุทธบาทที่อยู่ในเมืองไทย พระองค์จึงมีรับสั่งให้หารอยพระพุทธบาทดังกล่าว แต่หาไม่พบจนกระทั่งพราณบุญเข้าไปล่าสัตว์ พบกวางได้รับบาดเจ็บ ไปต็มน้ำบนยอดเขาแล้วหายเป็นปกติ จึงไปตรวจดูพบรอยเท้าขนาดใหญ่ มีน้ำใสสะอาดขังอยู่ ความทราบถึงพระเจ้าทรงธรรม จึงทรงโปรดให้สร้างมณฑปน้อยครอบรอยพระพุทธบาท และมีมณฑปครอบอีกชั้นหนึ่ง สถาปนาให้เป็นพระอารามหลวงชั้นนอก แล้วเสด็จพระราชดำเนินมานมัสการเป็นประจำทุกปี ประชาชนจึงได้ถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ปัจจุบันงานนมัสการรอยพระพุทธบาท จัดให้มีปีละ ๒ ครั้ง คือ ในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๓ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๓ และวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๔ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๔ ประมาณเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคมของทุกปี

ตักบาตรดอกเข้าพรรษา

ชาวอำเภอพระพุทธบาทได้ยึดถือประเพณีตักบาตรดอกไม้เป็นประจำทุกปี และกำหนดเอาวันเข้าพรรษา คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี เป็นวันประเพณีตักบาตรดอกไม้ ในวันนั้นเมื่อพระภิกษุสงฆ์รับบิณฑบาตรดอกไม้จากพุทธศาสนิกชน จะนำออกมาสักการะพระเจดีย์ที่บรรจุพระเขี้ยวแก้วขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วนำไปสักการะบูชาพระเจดีย์มหาธาตุองค์ใหญ่ ที่บรรจุพระบรมพระสารีริกธาตุ และเข้าโบสถ์ประกอบพิธีสวดอธิษฐานเข้าพรรษา

งานวันโคนมแห่งชาติ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในคราวเสด็จฯ ประพาสทวีปยุโรปได้เสด็จประทับแรม ณ ประเทศเดนมาร์ก ทรงสนพระทัยในกิจการฟาร์มโคนมของชาวเดนมาร์กเป็นอย่างมาก ด้วยทรงเห็นว่าอาชีพการเลี้ยงโคนมน่าจะเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและประเทศไทย หลังจากเสด็จฯ นิวัติประเทศไทย

รัฐบาลเดนมาร์กได้ถวายโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเป็นของขวัญแด่ล้นเกล้าทั้งสองพระองค์ เพื่อให้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทยบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ได้มีการลงนามในสัญญาความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลเดนมาร์ก เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๔ โดยได้ดำเนินการจัดตั้ง “ฟาร์มโคนม” และ “ศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย - เดนมาร์ก” ที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๕ พระบาท

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าเฟรดเดอริกที่ ๙ และสมเด็จพระบรมราชินี แห่งประเทศเดนมาร์กได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดฟาร์มโคนม และศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย - เดนมาร์ก อย่างเป็นทางการ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ รัฐบาลได้รับโอนกิจการฟาร์มโคนม และศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย - เดนมาร์ก จากรัฐบาลเดนมาร์ก และได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้ชื่อว่า “องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย” (อ.ส.ค.)

จากประวัติศาสตร์การเลี้ยงโคนมดังกล่าว จึงถือเอาวันที่ ๑๖ มกราคมของทุกปี เป็นวันโคนมแห่งชาติ และเพื่อไม่ให้เป็นการซ้ำซ้อนกับวันครู รัฐบาลได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๐ ให้วันที่ ๑๗ มกราคมของทุกปี เป็นวันโคนมแห่งชาติ จึงถือเป็นวันสำคัญยิ่งต่ออาชีพการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย อ.ส.ค. ได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมให้แก่ ปวงชนชาวไทย ตลอดจนจนเป็นการพบปะสังสรรค์ของผู้ที่อยู่ในวงการนี้ ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ตักบาตรข้าวต้มลูกโยน

ประเพณีตักบาตรเทโว วันออกพรรษา (ตักบาตรข้าวต้มลูกโยน) เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีซึ่งมีมาแต่โบราณกาล ผสมผสานให้เป็นสื่อปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่พุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจะได้ปลูกฝัง ความรัก ความกตัญญู ต่อพ่อแม่ ซึ่งมีพระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง ที่พระองค์เสด็จจำพรรษาในเทวโลก ชั้นดาวดึงส์แสดงพระอภิธรรมปิฎก เพื่อตอบแทนคุณของพุทธมารดา ที่ได้เลี้ยงดูมา และได้ปลูกฝังความสามัคคี ความมีน้ำใจ เสียสละ

งานเมืองแก่งคอยย้อนรอยสงครามโลก

เมืองแก่งคอยในอดีต เป็นสถานที่ตั้งของพระราชวังสีทาของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นเมืองที่มีความสงบสุข จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้เกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาหรือสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นได้ขอเดินทัพผ่านแดนไทย ซึ่งขณะนั้นเมืองแก่งคอยเป็นเมืองท่าที่สำคัญมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านและมีเส้นทางรถไฟมุ่งสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างสะดวก เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ จึงมีกำลังทหารทั้งญี่ปุ่นและไทยมาตั้งค่ายเป็นจำนวนมาก จนถึงช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๔๘๘ ฝ่ายตรงข้ามได้นำเครื่องบิน บี ๒๔ ที่ระเบิดที่แก่งคอย มีชาวแก่งคอยและญี่ปุ่นเสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตได้รวบรวมอัฐิของผู้เสียชีวิตไปไว้ที่อนุสาวรีย์ในบริเวณวัดแก่งคอย โดยเทศบาลเมืองแก่งคอยและประชาชนชาวแก่งคอยได้ร่วมพิธีรำลึกผู้ประสบภัยทางอากาศในสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยจัดงานในวันที่ ๒ เมษายนของทุกปี เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน

งานผักหวานป่า-ทุ่งนาเผือกหอม อำเภอบ้านหมอ

ผักหวานป่า เป็นพืชผักพื้นบ้านชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในประเภทสมุนไพรที่มีชื่อเสียงมาก ขึ้นอยู่เกือบทุกภาคของประเทศไทย ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของเกษตรกรในอำเภอบ้านหมอ ได้มีการค้นคว้าทดลองขยายพันธุ์จนประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกรวมประมาณ ๑,๐๐ ไร่เศษ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอบ้านหมอ ทำรายได้ให้เกษตรกรปีหนึ่งประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท นอกจากนี้อำเภอบ้านหมอยังเป็นแหล่งปลูกเผือกหอม โดยมีพื้นที่ปลูกรวมประมาณ ๖,๐๐๐ ไร่เศษ เผือกหอมของอำเภอบ้านหมอมีสมาชาติดี มีความหอมเป็นเอกลักษณ์ และเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรปีหนึ่งประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท

งานแข่งขันเรือยาว

การแข่งขันเรือยาวเป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี มาตั้งแต่ปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา วิถีชีวิตของชาวสระบุรีที่อาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำป่าสัก อาศัยลำน้ำเป็นแหล่งประกอบอาชีพในการเกษตรกรรม เมื่อว่างเว้นจากการทำไร่ ทำนา ชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้านจะรวมตัวกันฝึกซ้อมพายเรือยาว เพื่อเตรียมแข่งขันในเดือน ๑๑ ซึ่งเป็นฤดูกาลทอดกฐิน สร้างความสนุกสนานและก่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในกลุ่มชาวบ้าน จนเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการฟื้นฟูการจัดการแข่งขันเรือยาวประเพณีขึ้นอีกครั้ง ในงานทอดกฐินหลวงพระราชทาน และเพื่อเป็นการสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี ณ วัดสมุห์ประดิษฐาราม อำเภอเสาไห้ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานถ้วยรางวัลสำหรับการจัดการแข่งขันเรือยาวประเพณีของจังหวัดสระบุรี

เทศกาลทุ่งทานตะวันสระบุรี จังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรีเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีการปลูกต้นทานตะวัน ในหลายๆ อำเภอ เช่น อำเภอแก่งคอย อำเภอมวกเหล็ก อำเภอวังม่วง ซึ่งในช่วงฤดูหนาวประมาณเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ จะเป็นช่วง “เทศกาลทุ่งทานตะวันบาน” ต้นทานตะวันจะออกดอกชูช่อ เบ่งบาน สวยงามเต็มท้องทุ่ง เหมาะแก่การเที่ยวชมและเก็บภาพบรรยากาศไว้เป็นที่ระลึก นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิวทิวทัศน์กับบรรยากาศเนินเขาสูงต่ำ และท้องทุ่งสีเหลืองอร่ามของดอกทานตะวันบานที่มองไกลสุดตา โดยในแต่ละพื้นที่จะสลับสับเปลี่ยนเวลาบานของดอกทานตะวันไปตลอดช่วงเทศกาล

ประเพณีไท-ยวนสระบุรี

ชาวไท-ยวน คือชาวไทยในอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และได้อพยพเข้ามาอยู่ที่บริเวณริมแม่น้ำป่าสัก อำเภอเสาไห้ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อกว่า ๒๐๐ ปีที่แล้ว โดยมีหลักฐานด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ปรากฏเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง ณ วัดสมุห์ประดิษฐาราม อำเภอเสาไห้ แสดงถึงประเพณีการทำบุญสลากภัต การแต่งกาย รวมถึงวิถีชีวิตชาวไท-ยวนที่สวยงาม น่าชมและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ชัดเจน ปัจจุบันชาวไท-ยวนในสระบุรี สืบเชื้อสายมากกว่า ๕ ชั่วคน มีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันสานต่อวัฒนธรรม สู้รื้อลูกหลาน โดยอาจารย์ทรงชัย วรรณกุล ได้ก่อตั้งหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไท-ยวน ที่ ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ นอกจากนั้นยังฟื้นฟูรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ก่อเกิดชุมชนไท-ยวนที่ทรงพลัง และมีเสน่ห์ดึงดูดใจให้ผู้คนในปัจจุบันได้มาสัมผัส และร่วมชื่นชมในความงามของศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงออกโดยคนในชุมชนและเยาวชน มีกิจกรรมและสถานที่ต่างๆ ที่สามารถเยี่ยมชมได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กรมศิลปากร. **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสระบุรี**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ครูสภา, ๒๕๔๔.
- ความเป็นมาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://dnfe5.nfe.go.th/ilp/liciti/lcha.html>. ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘. จังหวัดสระบุรี. **สระบุรีเที่ยวได้ทั้งปี มีดีทุกเดือน**. ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์, ม.ป.ป.
- ประเพณีไทยวน สระบุรี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigoodview.com/node/162936> ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี. **ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรสจำกัด, ๒๕๕๐.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki> . ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **สระบุรีใต้ฟ้าพระบารมี**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, ๒๕๕๔.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. **พระทรงเป็นดวงแก้วส่องไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๘.
- สำนักงานประกันสังคม. **คุณากรแห่งแผ่นดิน เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘**. กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์, ๒๕๕๘.

ภาคผนวก

ที่ รล ๐๐๑๐/๑๓๔๑๒

สำนักงาน กคน.จังหวัดสระบุรี
รับที่ 23 S.A 2558
เลขที่ ๕๑๑๐
เวลา ๑๙.๐๐๒

สำนักราชเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง พระราชทานแผ่นซีดีพระฉายาลักษณ์ และภาพพระราชกรณียกิจ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กคน.จังหวัดสระบุรี
(นางสาวลัดดาวรีย์ เลิศเพ็ญเมธา)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน กคน.จังหวัดสระบุรี ที่ ศร ๐๒๑๐.๗๘(๔)/๑๗๐๐ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีพระฉายาลักษณ์ และภาพพระราชกรณียกิจ จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขอพระราชทานพระฉายาลักษณ์ และภาพพระราชกรณียกิจ เพื่อเชิญไปประดับ ณ ห้องเฉลิมพระเกียรติ
ในท้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี และเชิญลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึก
พิธีเปิดท้องสมุดดังกล่าว ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

พระราชทาน ดังที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- อำนวยการ
- ยุทธศาสตร์
- สอกระบวน
- อำนวยการ
- เครือข่าย

กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐ - ๑ ต่อ ๑๑๔, ๑๒๖

โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

ที่ รล 0007/ 4521

สำนักราชเลขาธิการ

สวนจิตรลดา กทม.10303

10 พฤศจิกายน 2537

เรื่อง การจัดสร้างห้องสมุดประชาชน 'เฉลิมราชกุมารี' อำเภอพระพุทธบาท
เขียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี
อ้างถึง หนังสือที่ สบ 0027/19498 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2537

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง จังหวัดสระบุรีมีโครงการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน 'เฉลิมราชกุมารี' อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยได้รับการสนับสนุนจาก นายลักษณะ วรกุลเสถียร ซึ่งทางจังหวัดได้ประสานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว และรับโครงการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน 'เฉลิมราชกุมารี' อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เพิ่มเติมเป็นลำดับที่ 64 ใน 50 จังหวัด ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความก้มบึ้ง

(ท่านผู้หญิงมนต์สนิษฐ์ วณิกกุล)

ราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

กองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

โทร. 2801640 - 1 โทรสาร 2801639

ที่ สบ ๐๐๑๗.๗/๓๕๕๖

สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดสระบุรี
เลขที่ ๑๐๗.๑.๒๕๕๗
ณที่ ๒๒๘/๕.๑.๕๗
เบอร์.....

ศาลากลางจังหวัดสระบุรี
แบบที่ ๒๒๒๖ ก.๒๒๒๖ ก.๒๒๒๖ ก.

๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตใช้สถานที่จัดสร้างห้องสมุด มหาจักรี สิรินคร เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒๕๕๘ จังหวัดสระบุรี

หม่อมการ พระธรรมปิฎก เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบแปลนห้องสมุด จำนวน ๑ ชุด
- ๒. รูปถ่ายพื้นที่ที่จะใช้จัดสร้างห้องสมุด จำนวน ๑ ชุด
- ๓. มีงบบริเวณ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องจกวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณ ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย จังหวัดสระบุรีจึงได้จัดทำโครงการสร้างห้องสมุด เพื่อเป็นแหล่งบริการความรู้ให้กับประชาชนตลอดจนเป็นศูนย์ถาวรบริการสนับสนุนและส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้ในท้องถิ่นและชุมชน โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า บริเวณบ้านพักผู้อำนวยการโรงเรียนเก่าของโรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ มีความเหมาะสมในการก่อสร้าง รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดสระบุรีใคร่ขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านพิจารณาอนุญาตให้จังหวัดสระบุรีใช้สถานที่ของวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร บริเวณโรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท ประมาณ ๑ ไร่ เป็นพื้นที่ในการจัดสร้างห้องสมุด เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จึงมีใบบอกเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

(Handwritten signature)
๒๒๘/๕.๑.๕๗

ขอรับใบบอกด้วยความเคารพอย่างสูง
(Handwritten signature)

(นายสุภกิจพงษ์ กุลเจริญ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานอำนวยการ
โทร ๐-๓๖๒๒-๓๕๕๖

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี
 6406
 วันที่ 11 มิ.ย. 2557
 เวลา ๑๓.๓๐ น.
 องค์พระพิทักษ์ ศรีบุรี

ที่ ๑๑.สป. ๑๔๒๐/๒๕๕๗

๒ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง อนุญาตให้ใช้สถานที่จัดสร้างห้องสมุด มหาจักรี สิวินธร เฉลิมพระเกียรติ
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒๕๕๔ จังหวัดชลบุรี

เจริญพร ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

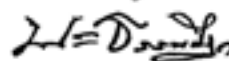
อ้างถึง หนังสือที่ สบ ๐๐๑๗.๗/๑๔๕๒ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า เนื่องจากวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระคุณาธิคุณ ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย จังหวัดชลบุรี จึงได้จัดทำโครงการสร้างห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งบริการความรู้ให้กับประชาชนตลอดจนเป็นศูนย์การบริการสนับสนุนและส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้ในท้องถิ่นและชุมชน โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า บริเวณบ้านพักผู้อำนวยการโรงเรียนเก่าของโรงเรียนอนุบาลวัดพระพิทักษ์บาท พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ มีความเหมาะสมในการก่อสร้าง และจังหวัดชลบุรี ได้ขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการจังหวัดชลบุรีพิจารณาอนุญาตให้จังหวัดชลบุรีใช้สถานที่ของวัดพระพิทักษ์บาทราชวรมหาวิหาร บริเวณโรงเรียนอนุบาลวัดพระพิทักษ์บาท ประมาณ ๑ ไร่ เป็นพื้นที่ในการจัดสร้างห้องสมุด เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น

คณะกรรมการจังหวัดชลบุรี พิจารณาแล้ว ให้จังหวัดชลบุรีใช้สถานที่ของวัดพระพิทักษ์บาทราชวรมหาวิหาร บริเวณโรงเรียนอนุบาลวัดพระพิทักษ์บาท ประมาณ ๑ ไร่ เป็นพื้นที่ในการจัดสร้างห้องสมุด เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ตามความประสงค์

จึงเจริญพรมหาเพื่อทราบและพิจารณา.

ขอเจริญพร

 (พระธรรมปิฎก)

เจ้าคณะจังหวัดชลบุรี

สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดชลบุรี

โทรศัพท์ ๐ - ๑๗๔๗ - ๕๕๓๗

โทรสาร ๐ - ๑๖๒๖ - ๙๗๑๖

ที่ กศ ๐๓๑๑.๖๔/๙๒๖

สำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี
รับที่ 35 ต.ค. ๖๕๖๑
เลขที่ ๓๐๕๕
เวลา ๑๕๓๖

สำนักงานธรรมาภิบาลพื้นที่สระบุรี
ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสาไห้
จังหวัดสระบุรี ๑๘๑๖๐

๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รัยราชการอาคาร/สิ่งปลูกสร้างขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี
ที่ ศธ ๐๒๑๐.๓๘/๑๕๘๙ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
๒. หนังสือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมวกเหล็ก
ที่ ศธ ๐๒๑๐.๓๘๐๗/๓๐๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
๓. หนังสือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหม้อ
ที่ ศธ ๐๒๑๐.๓๘๐๕/๓๕๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาทะเบียนที่ราชพัสดุ(แบบ ทร.๐๑/๒,ทร.๐๑/๓,ทร.๐๒/๑,ทร.๐๒/๒) จำนวน ๒ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมวกเหล็ก และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหม้อ แจ้งนำส่งอาคาร/สิ่งปลูกสร้างขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ นั้น

สำนักงานธรรมาภิบาลพื้นที่สระบุรีขอเรียนว่า ได้ดำเนินการรับอาคาร/สิ่งปลูกสร้าง ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ดังนี้

๑. อาคารห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพระพุทธบาท จำนวน ๑ รายการ ปลูกสร้างบนที่ดินที่มีใช้ที่ราชพัสดุ(ที่วัดพระพุทธบาท) ขึ้นทะเบียนเป็นหลังลำดับที่ สบ.๓๓๔๑
๒. อาคาร/สิ่งปลูกสร้างของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมวกเหล็ก จำนวน ๖ รายการ ปลูกสร้างบนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ สบ.๓๕๕ ขึ้นทะเบียนเป็นหลังลำดับที่ ๘๒-๘๗

รายละเอียดปรากฏตามแบบ ทร.๐๑/๒,ทร.๐๑/๓,ทร.๐๒/๑,ทร.๐๒/๒ ที่ส่งมาด้วย สำหรับอาคารสำนักงาน กศน.อำเภอหนองแซง และอาคารสำนักงาน กศน.อำเภอบ้านหม้อ รายละเอียดแบบสำรวจอาคาร/สิ่งปลูกสร้าง(แบบ ทร.๐๔) ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถขึ้นทะเบียนได้ จึงขอให้ดำเนินการกรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนแล้วส่งขึ้นทะเบียนใหม่ต่อไป ทั้งนี้ ขอให้สำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี แจ้งให้ศูนย์ กศน.อำเภอ ทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพฑูริย์ เชื้อวงศ์บุญ)
ธรรมาภิบาลพื้นที่สระบุรี

อำนวยการ
 ศึกษาศาสตร์
 นอกระบบ
 อัธยาศัย
 เครื่องหมาย

พิศ

ฉบับจังหวัด

รายละเอียดสิ่งปลูกสร้างของรัฐที่ปลูกอยู่บนที่ดินที่มิใช่ที่ราชพัสดุ

แบบ พร.02/1 แผ่นที่ 1

รายละเอียดคดีดิน: นำสงฆ์พระเถรียนตามหนังสือที่ ศธ 0210.78/1589 ลงวันที่ 02/11/2558
ผู้ตั้ง ถนน คำบท รุนโรจน อำเภอ พระพุทธบาท จังหวัด สระบุรี

รายละเอียดอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
หลังคาเดิมที่ สม.3341

ประเภทสิ่งปลูกสร้าง ถาวร

ลักษณะรูปทรง อาคารที่ทำการ สล. 2 ชั้น

ขนาด กว้าง 25.00 เมตร ยาว 18.00 เมตร พื้นที่ใช้สอย 900.00 ตารางเมตร

เนื้อที่ปลูกสร้าง 450.00 ตารางเมตร เนื้อที่ปลูกสร้าง ไร่ 1 งาน 12.50 ตารางวา

เสา คอนกรีต

ฝา ก่ออิฐฉาบปูน

จำนวนชั้น 2 ชั้น

พื้น คอนกรีต

จำนวนเสา - เสา

หลังคา ซิงค์

จำนวนหลัง - หลัง

การได้มา มีอยู่ภายในวิจา

ปี พ.ศ.2557

รายละเอียดการได้มา ราษฎรบริจาค

ราคา ณ วันที่ได้มา 10,000,000.00 บาท ปลูกสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2557

การใช้ประโยชน์อาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง

หน่วยงานนำส่ง สนง.ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหน่วยงานส่ง กศน. อำเภอพระพุทธบาท

การใช้ประโยชน์ ที่ทำการสำนักงาน

รายละเอียดการไร้ประโยชน์ อาคาร สนง. กศน. อ. พระพุทธบาท ของสมมุติประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" พระพุทธบาท

สถานะของสิ่งปลูกสร้าง ปกติ

ผู้บันทึก (นายณรงค์ศักดิ์ ไชยปัญญา) ๔ / ส.ศ. /๕๐
ผู้ตรวจ (นายณรงค์ศักดิ์ ไชยปัญญา) ๔ / ส.ศ. ๕๐

ลงชื่อ (นายไพฑูริย์ เชื้อวงษ์บุญ) ผู้ชำนาญจัดทำ
ตำแหน่ง อนุว่าที่พันที่ตรบุรี
ณ วันที่ ๕ เดือน ส.ค. พ.ศ. ๒๕๕๘

วันที่พิมพ์ 09/08/2559 10:51:11

ที่ รล ๐๐๑๐/๑๗๗๑๘

สำนักราชเลขาธิการ

สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

เลขรับที่ 11
วันที่ ๕ มิ.ย. ๒๕๕๖
เวลา 10:24

๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทอง
เลขที่ 8
วันที่ 5 มิ.ย. ๒๕๕๖

เรื่อง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๑๐ ๑๒๒/๕๒๑๙ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งขอพระราชทานพระราชมงคลานุเคราะห์ของพระบาท รัชพระราชนัดดาของที่ระลึก จำนวน ๑๒๐ คน และขอพระราชทานพระราชมงคลานุเคราะห์ฉายพระฉายาลักษณ์ร่วมกับคณะ จำนวน ๓ ชุด โดยขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นไป วันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ความแจ้ง อยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายรับเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ พร้อมทั้งพระราชทานพระราชมงคลานุเคราะห์ดังกล่าว ส่วนจะเป็นเวลาใด ขอได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง (โทร. ๐๒ ๒๒๑ ๘๐๖๒) และเจ้าหน้าที่กรมราชองครักษ์ (โทร. ๐๒ ๒๘๓ ๒๓๔๕) เพื่อร่วมกันพิจารณาจัดทำกำหนดการโดยตรงต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ ทั้งนี้ ขอให้จัดส่งคำกราบบังคมทูลไปยังกองราชเลขาธิการ ในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สวนจิตรลดา ก่อนวันเสด็จพระราชดำเนิน อย่างน้อย ๗ วัน

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐-๑๖๔๐-๑ ตั๋ว ๑๑๕ โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐-๑๖๓๔ เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

รายนามผู้บริจาคทุนทรัพย์รายย่อย ร่วมสนับสนุนการพัฒนา ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

1. คุณพิฑูรย์ รัชตากร	36,000 บาท	29. คุณกัญจน์ฐ์ ศรีปราชญ์	25,000 บาท
2. คุณธนากร ภูสุวรรณ	30,000 บาท	30. คุณอมรรัตน์ คงสมบูรณ์	25,000 บาท
3. คุณธนิตา ภูสุวรรณ	30,000 บาท	31. คุณศุภวิทย์ เตียวเจริญชัย	25,000 บาท
4. คุณมานพ ทรงแสงธรรม	30,000 บาท	32. พ.อ.ต.ศักดิ์ดา สายหยุด	23,000 บาท
5. คุณไพลักษณ์ วงศ์ไวยวรรณ	30,000 บาท	33. คุณชัยณรงค์ ป้องบ้านเรือ	20,000 บาท
6. คุณอัจฉรา สากระจ่าย	30,000 บาท	34. คุณโกวิท สละชั่ว	20,000 บาท
7. คุณสมยศ เทียมชัยบุญทวี	30,000 บาท	35. คุณไพบุลย์ ผุยผิง	20,000 บาท
8. หจก.เกษมปูนมาร์ลและปูนขาว	30,000 บาท	36. คุณสุรณ บุญช่วย	20,000 บาท
9. คุณเฉลิม วงษ์ไพโร	30,000 บาท	37. คุณศิมาพร ฤกษ์ไอรส	20,000 บาท
10. คุณอัจฉราวรรณ กองสุข	30,000 บาท	38. คุณสายพรวน เกาะสมุทร	20,000 บาท
11. คุณกรกมล บรรเลง	30,000 บาท	39. คุณบุญจันทร์ คำระหงษ์	20,000 บาท
12. คุณวิทยา จึ้งยิ่งเรืองรุ่ง	30,000 บาท	40. คุณจิรารัตน์ วงษ์เนตร	20,000 บาท
13. คุณซารินี ดีกแสงวง	30,000 บาท	41. คุณจำปา วงษ์เนตร	20,000 บาท
14. บริษัท สระบุรีฟาร์ม จำกัด	30,000 บาท	42. คุณฉลวย วงษ์เนตร	20,000 บาท
15. คุณลำไพโร กันฉาย	30,000 บาท	43. คุณบวร แก้วเทวี	20,000 บาท
16. บริษัท ปิยมิตรมัลติมีเดีย จำกัด	30,000 บาท	44. คุณสมหวัง สำลีทอง	20,000 บาท
17. คุณณิศารัศมี เฉลิมวัฒน์	30,000 บาท	45. คุณสมบัติ ยอดสุวรรณ	20,000 บาท
18. คุณสุรชัย วิเชียรปรากฏ	30,000 บาท	46. คุณจำเริญ เป้าประทุม	20,000 บาท
19. คุณพรชัย โลหะตระกูล	30,000 บาท	47. นางทัศนีย์ อินทสร	20,000 บาท
20. บริษัท เหมืองหินศิริพัฒนา จำกัด	30,000 บาท	48. คุณธนากร ชาริตา	20,000 บาท
21. คุณสายใจ อินถา	30,000 บาท	49. คุณทองสุข แสงใสแก้ว	20,000 บาท
22. คุณธีระ นาพุทธา	30,000 บาท	50. คุณปัญญา ดัดวงษ์	20,000 บาท
23. คุณพรชิต ลิมสลักเพชร	30,000 บาท	51. คุณณัฐกานต์ ประสานศิลป์	20,000 บาท
24. คุณสุมาไล กระเทศ	30,000 บาท	52. พระชลธิ์ กิตติญาโน	20,000 บาท
25. คุณศิริลักษณ์ คำโพธิ์ชา	30,000 บาท	53. คุณปิยภรณ์ สิงหะวัฒน์	20,000 บาท
26. คุณกรินทร์ ปิ่นทชนิตกุล	30,000 บาท	54. บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด	20,000 บาท
27. คุณสมคิด ลีวัฒนพงศ์	30,000 บาท	55. คุณบุญสร้าง ประสิทธิ์ผล	20,000 บาท
28. คุณกวย ช้างยอด	30,000 บาท	56. คุณวิภา รักษาม	20,000 บาท

รายนามผู้บริจาคทุนทรัพย์รายย่อย ร่วมสนับสนุนการพัฒนา
ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

57. คุณอมรรัตน์ รั้งงาม	20,000 บาท	85. คุณนิชานันท์ วงษ์ธนชัยสิริ	20,000 บาท
58. หจก.ทิมพิทักษ์	20,000 บาท	86. องค์การส่งเสริมกิจการโคนม แห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)	20,000 บาท
59. คุณแปลก เทพรักษ์	20,000 บาท	87. คุณทิพรดา มากยิ้ม	20,000 บาท
60. คุณโกสุม รัตนวารินทร์ชัย	20,000 บาท	88. คุณอนัญพร ตรีพรไพรัช	20,000 บาท
61. คุณพิมล แซ่ลิ้ม	20,000 บาท	89. คุณชุลีกร วาทิรอยรัมย์	20,000 บาท
62. คุณพรทิพย์ บุญเลิศ	20,000 บาท	90. คุณไพลิน บุตรเนร	20,000 บาท
63. คุณพิศสมัย ศรีคำเวียง	20,000 บาท	91. คุณสงกรานต์ มากยิ้ม	20,000 บาท
64. คุณวิมลรัตน์ สาลี	20,000 บาท	92. คุณเสกสรร ทรัพย์กฤษุช	20,000 บาท
65. คุณจารึก ทองขวัญ	20,000 บาท	93. คุณจินดา ทองโถม	20,000 บาท
66. พ.ญ.ชนิดา สุขุมภรุจันันท์	20,000 บาท	94. คุณมนตรี ลิมาภิรักษ์	20,000 บาท
67. คุณพิมพา ศิริปิ่น	20,000 บาท	95. นางสาวนวลจันทร์ จินะ	20,000 บาท
68. คุณสุทิน พูลเจริญ	20,000 บาท	96. นางอุทัยวรรณ เกิดสูง	20,000 บาท
69. คุณนิภา เกิดโชคงาม	20,000 บาท	97. บริษัท สระบุรีรัชต์ จำกัด	20,988 บาท
70. คุณณิชาภา ทองสดเจริญดี	20,000 บาท	98. โรงพิมพ์พิชิต	26,000 บาท
71. คุณประหยัด ประกาศสิทธิ์	20,000 บาท		
72. คุณวัลลีย์ แก้ววงศ์พรวน	20,000 บาท		
73. คุณนวพร ตั้งชัยวรรณ	20,000 บาท		
74. คุณไพเราะ หยวงนิมพลี	20,000 บาท		
75. คุณบุญช่วย ฟิ่งอัน	20,000 บาท		
76. คุณวันเพ็ญ นันทปัญญา	20,000 บาท		
77. คุณพิมพ์พันธุ์ โนเวีย	20,000 บาท		
78. คุณวรินทร์ วงษ์ศรี	20,000 บาท		
79. คุณกิตติ ผาพิมพ์	20,000 บาท		
80. คุณประนอม หวลจิตต์	20,000 บาท		
81. คุณบุญตา เขาวนต์ดี	20,000 บาท		
82. คุณวิไล ประเวศชโยดม	20,000 บาท		
83. คุณอารีย์ ชุ่มใจรักษ์	20,000 บาท		
84. คุณปราณี กันตังกุล	20,000 บาท		

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นางสาวลัดดาวัลย์ เลิศเพ็ญเมธา	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี
๒. นายวุฒิมิพล ทับธานี	รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี
๓. นายจำลอง รัชวัตร์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

คณะผู้รวบรวม / เรียบเรียง

๑. นายณัฐพงศ์ ตีกแสวง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๒. นางชารินทร์ ตีกแสวง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นายสุพจน์ มงคลพิชญรักษ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางชรียา คงสมพงษ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวสุภาพันธุ์ ทองพวงค์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๖. นางอัศรา วงศ์ละคร	นักวิชาการศึกษา
๗. นางสาวณัฐพร ด้านผาสุกกุล	นักวิชาการศึกษา
๘. นางสาวศศิธร พงษ์ไทยพันธ์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
๙. นายดำรงชัย ทรัพย์กัญจร	นักวิชาการคอมพิวเตอร์

คณะบรรณาธิการ

๑. นางสาวลัดดาวัลย์ เลิศเพ็ญเมธา	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี
๒. นายจำลอง รัชวัตร์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

ออกแบบ และพิมพ์

โรงพิมพ์พิชิต 87/12 ถ.พหลโยธิน ต.ดาวเรือง
อ.เมือง จ.สระบุรี 18000
โทร. 036-231388, 086-7078822
แฟกซ์ 036-231388

